

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Tereza Balková

**Skandál ve Walter Reed a zdravotnická
péče o americké veterány**

Bakalářská práce

Praha 2017

Autor práce: **Tereza Balková**

Vedoucí práce: **Mgr. Jana Sehnálková**

Rok obhajoby: **2017**

Bibliografický záznam

BALKOVÁ, Tereza. *Skandál ve Walter Reed a zdravotnická péče o americké veterány*. Praha, 2017. 43 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Mgr. Jana Sehnálková.

Abstrakt

Tato práce se zabývá zdravotní péčí o válečné veterány v USA, konkrétní podobou systému péče a jeho vývojem v období v letech 2007 až 2014. V roce 2007 byla americkým deníkem *The Washington Post* zveřejněna série článků popisující kritické podmínky v armádním zdravotnickém středisku Walter Reed, která zároveň odhalila řadu problémů v celém systému poskytování zdravotních služeb veteránům. Vysoká míra medializace událostí ve Walter Reed vyvolala silnou reakci veřejnosti, což si vyžádalo odpověď ze strany vládnoucích politiků. Administrativy prezidentů George W. Bushe i Baracka Obamy v následujících letech přijaly řadu legislativních kroků s cílem zlepšení systému péče o válečné veterány a odstranění jeho dílčích problémů. V roce 2014 se se zveřejněním dalšího skandálu týkajícího se zanedbávání zdravotnické péče o veterány však dostala do popředí otázka dosavadního fungování systému a efektivity implementovaných změn. Práce tak popisuje jednotlivé události a legislativní kroky, následně je analyzuje a uvádí do kontextu významu celé problematiky v očích americké společnosti. Zároveň je v práci zkoumána efektivita reformních kroků jak ve spojitosti s politickou vůlí, tak v jejich konfrontaci se zaběhlým systémem a jeho schopnosti změny.

Abstract

This bachelor thesis deals with the veterans' healthcare system in the United States and its development between the years 2007 and 2014. In 2007, the prestigious American newspaper *The Washington Post* reported in a series of articles on critical conditions in the Walter Reed Army Medical Center in Washington, D.C. This scandal simultaneously revealed deep-rooted problems in the U.S. veteran' healthcare system in its entirety. Strong medialization of the events in Walter Reed naturally provoked an

intense reaction from both public and the politicians. In the following years, the administrations of both President George W. Bush and President Barack Obama took several legislative steps in order to improve the veteran's healthcare system and deal with its main problems. In 2014, the question was raised again with another scandal concerning veteran's care breaking out. This affair brought the legitimacy of all previously made changes and reforms into question as well as casted doubt over the efficiency of the healthcare system as a whole. This thesis follows the essential events and individual legislative steps taken in the given time period, analyzes their importance and meaning, brings them into a broader context and juxtaposes them with the general functionality of the healthcare system and its ability to change. The role of the public opinion in this matter is also taken into account and analyzed.

Klíčová slova

skandál ve Walter Reed, váleční veteráni, zdravotní péče, systém zdravotní péče v USA, George W. Bush, Barack Obama

Keywords

Walter Reed scandal, war veterans, healthcare, U.S. healthcare system, George W. Bush, Barack Obama

Rozsah práce: 59 369

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ... 17. 5. 2017

Tereza Balková

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Janě Sehnákové za vedení práce a Barboře Chaloupkové za nekonečné opravy.

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	3
1. VÁLEČNÍ VETERÁNI V AMERICKÉ SPOLEČNOSTI	7
1.1 ROLE VETERÁNŮ V OTÁZKÁCH VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ A OZBROJENÝCH SLOŽEK USA	7
1.2 ORGANIZACE VETERÁNSKÉ KOMUNITY	9
2. SYSTÉM ZDRAVOTNICKÉ PÉČE	10
2.1 ZDRAVOTNICTVÍ V USA	10
2.2 ZDRAVOTNICTVÍ A VETERÁNI	12
2.2.1 <i>Obecné fungování systému, role Ministerstva obrany a Ministerstva pro záležitosti veteránů</i>	12
2.2.2 <i>Posttraumatická stresová porucha, Traumatické poranění mozku</i>	14
2.2.3 <i>Posuzování invalidity veteránů</i>	15
2.2.4 <i>Zdravotnická zařízení DoD a VA v roce 2007</i>	15
3. UDÁLOSTI ROKU 2007	17
3.3 SKANDÁL VE WALTER REED	17
3.4 POLITICKÝ DOPAD AFÉRY A KROKY K NÁPRAVĚ SYSTÉMU	19
3.4.1 <i>Dole-Shalala Commisson</i>	21
3.4.2 <i>Task Force</i>	23
3.4.3 <i>Independent Review Group</i>	24
4. OBDOBÍ 2007–2014	25
4.1 IMPLEMENTACE DOPORUČENÍ A KROKY K NÁPRAVĚ	25
4.1.1 <i>Zneužívání návykových látek a drogová závislost veteránů</i>	25
4.1.2 <i>Warrior Transition Units</i>	26
4.1.3 <i>American Recovery and Reinvestment Act</i>	28
4.1.4 <i>Defense Health Agency</i>	28
4.1.5 <i>Obamacare</i>	29
4.2 SKANDÁL 2014	29
4.3 VÝZNAMOVÝ PŘESAHOV UDÁLOSTÍ	31
ZÁVĚR	34
SUMMARY	36

POUŽITÁ LITERATURA	37
PRIMÁRNÍ ZDROJE	37
SEKUNDÁRNÍ ZDROJE	40
AKADEMICKÉ ČLÁNKY	40

Úvod

Skandál z armádního zdravotnického střediska Walter Reed z roku 2007 je jednou ze zásadních událostí, jež ovlivnila systém poskytování zdravotní péče americkým válečným veteránům. Šokující podmínky a závažné nedostatky při péči o veterány, zveřejněné americkým deníkem *The Washington Post*, vyvolaly silnou reakci veřejnosti a vyžádaly si též odpověď ze strany vládnoucích politiků. V následujících letech tak proběhla snaha o implementaci řady legislativních a organizačních změn, které však byly přerušeny a následně konfrontovány zveřejněním dalšího skandálu v oblasti péče o americké veterány. Toto odhalení, které v roce 2014 přinesl deník *CNN*, tak spolu s propuknutím aféry v roce 2007 vymezují časové ohraničení práce.

Tato práce je případovou studií systému zdravotní péče o americké veterány a jeho změn přijatých v důsledku skandálu ve zdravotnickém středisku Walter Reed. Nejprve se věnuje zasazení problematiky do chodu americké společnosti a příslušných organizačních struktur, dále popisuje ústřední události a jejich následující vývoj a na závěr poskytuje analýzu jednotlivých souvislostí.

První kapitola práce řeší problematiku role nejprve ozbrojených složek a následně válečných veteránů v americké společnosti, význam veřejného mínění v této oblasti a vnitřní organizaci veteránské komunity. Jednotlivé spojitosti jsou nastíněny pomocí průzkumů veřejného mínění a akademických článků na dané téma. Tato část je zásadní pro zkoumání obecnějšího významu událostí v letech 2007 až 2014 a pro pochopení důležitosti ohlasů veřejnosti a médií na toto dění.

Druhá kapitola popisuje systém amerického zdravotnictví, jenž je v USA často diskutovaným tématem nejen mezi veřejností a současně jedním ze zásadních volebních politických témat. Nejprve je popisována podoba systému v období skandálu z Walter Reed v roce 2007, následně jsou představeny změny, které nastaly s příchodem reformní legislativy *Obamacare*, která byla přijata v roce 2010 a během následujících let postupně implementována. Druhá polovina této kapitoly se již konkrétně věnuje systému zdravotnické péče o válečné veterány. V této jsou představeny jednotlivé instituce, jež zajišťují péči nejen veteránům, ale i raněným vojákům v aktivní vojenské službě. Mezi těmito dvěma oblastmi a jednotlivými institucemi existuje jistá propojenost a spolupráce, jež jsou pro problematiku skandálu z Walter Reed a

následného vývoje podstatné, tudíž jsou též předmětem zkoumání této práce. Speciální pozornost je věnována léčbě specifických zdravotních problémů, které jsou spojeny s konflikty v Afghánistánu a Iráku, a klasifikaci invalidity u jednotlivých osob, neboť obě tato témata pro danou podobu systému zdravotní péče představují značnou výzvu. Pro dokreslení kontextu odhalení z roku 2007 je v poslední části této kapitoly poskytnut například přehled počtu zdravotnických zařízení fungujících v tomto období.

Další kapitola se již věnuje popisu ústředních událostí, konkrétně tedy samotné aféry ze zdravotnického střediska Walter Reed a následnému dopadu jejího zveřejnění. V případě skandálu z Walter Reed, kde bylo zjištěno hrubé zanedbávání péče a šokující podmínky při léčbě válečných veteránů, se práce při popisu událostí opírá právě o články *The Washington Post*, které v celé situaci hrály hlavní roli. Druhá část kapitoly je naopak založena na zpracování primárních zdrojů. Tímto způsobem jsou pokryty jednotlivé reakce na aféru ze strany prezidenta George W. Bushe, jeho administrativy a příslušných orgánů a institucí. Jedná se o zprávy pracovních skupin, které z pověření vlády a politického vedení provedly analýzu fungování zdravotnické péče o veterány a jejich dílčích problémů. Na základě analýz vydaly dané pracovní skupiny řadu návrhů a seznamy doporučených kroků, které měly pomoci politickým elitám ve snaze o zlepšení systému a napravení jeho chyb.

V poslední části jsou nejprve uvedeny události spojené s vývojem systému péče o veterány v období let 2007 až 2014, přesněji jednotlivé snahy o zlepšení systému a pokusy o implementaci návrhů změn vytyčených v roce 2007. Dále je v této části popsán skandál z roku 2014, kdy byla u řady zdravotnických zařízení poskytujících péči veteránům zjištěna zásadní pochybení a praktiky, které vedly ke smrti až několika desítek pacientů. Závěrečná podkapitola potom obsahuje analýzu jednotlivých událostí a jejich významový přesah v kontextu hypotézy práce a dílčích podotázek.

Použité zdroje lze rozdělit do tří skupin. První z nich jsou akademické články, o které se opírají hlavně kapitoly popisující význam veřejného mínění ve vztahu k ozbrojeným složkám a komunitě válečných veteránů. Jednu část v této oblasti tvoří články z odborných medicínských časopisů, které přinášejí novou perspektivu z tohoto oboru. Příkladem těchto děl je článek skupiny vědců z oblasti behaviorální psychologie, medicíny a zdravotnictví Sary A. Jahnke, Christophera K. Haddocka, Walkera S. Carlose Postona a Nattinee Jitnarin pro odborný akademický časopis *Military Medicine*.

Článek „*Priorities of Legislatively Active Veteran Services Organizations: A Content Analysis and Review for Health Promotion Initiatives*“ je tematickou analýzou vlivu veteránských organizací na legislativní procesy a jejich legislativních priorit, také se zabývá problematikou klasifikace invalidity veteránů a přístupností služeb pro veterány. Dalším typem zdrojů pro toto téma je společenskovědní odborná literatura. Na tomto místě lze jmenovat například příspěvek¹ „Public Opinion on Foreign Policy Issues“ profesora Richarda C. Eichenberga, odborníka na veřejné mínění a zahraniční politiku působícího na massachusettské *Tufts University*, pro *Oxford Research Encyclopedia of Politics* nebo článek² „Assuming the Costs of War: Events, Elites, and American Public Support for Military Conflict“ Adama J. Berinského, profesora politické vědy na univerzitě *Massachusetts Institute of Technology*, zveřejněný v *Journal of Politics*. Při popisu problematiky postoje veřejnosti jsou též zpracovány mnohé průzkumy veřejného mínění, přejaté od uznávaných institucí a společností zaměřených na průzkum veřejného mínění jako *Roper Center for Public Opinion Research* či *Gallup*. Jedná se o v tomto oboru uznávané společnosti, jejichž statistiky tradičně dosahují vysoké výpovědní hodnoty. Průzkumy jsou prováděny u reprezentativního vzorku, a to s odhadovanou 95% přesností.

K popisu událostí byla použita druhá skupina zdrojů, jimiž jsou zpravodajské články předních amerických i světových médií jako *The Washington Post*, *CNN*, *The New York Times*, *NPR*, *ABC News* či *BBC*, přičemž první dva deníky jsou nejsilněji akcentovány proto, že právě ony stály za zveřejněním jednotlivých skandálů. Jedná se o uznávaná a vysoce spolehlivá etablovaná média.

Třetí skupinou literatury, o kterou se práce opírá, jsou prameny. Mezi ně jsou zařazeny zprávy komisí a pracovních skupin, jež byly zřízeny Bushovou administrativou za účelem zanalyzovat systém zdravotnické péče pro veterány a nalézt jeho nedostatky. Tato uskupení byla tvořena vládou vybranými profesionály a

¹ Richard C. Eichenberg, „Public Opinion on Foreign Policy Issues“, *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (April 2016), <http://politics.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-78> (staženo 12. 5. 2017).

² Adam J. Berinsky, „Assuming the Costs of War: Events, Elites, and American Public Support for Military Conflict“, *Journal of Politics* 69, č. 4 (listopad 2007): 975–997, <http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=9a85b46d-4036-4ba5-9680-f40a49c5c1c3%40sessionmgr4007&vid=18&hid=4204> (staženo 12. 5. 2017).

pověřenými osobami, jejich spolehlivost by tedy měla být vysoká. Při popisu jednotlivých programů a iniciativ spadajících pod federální vládu byly též využity oficiální webové stránky jednotlivých ministerstev a jiných institucí. U těchto pramenů lze tak předpokládat vysokou kvalitu a důvěryhodnost.

Při kritickém pohledu na vybranou literaturu lze tvrdit, že jde o nezaujaté a spolehlivé zdroje s vysokou výpovědní hodnotou, jen snad k průzkumům veřejného mínění je nutné přistupovat trochu obezřetněji už jen z podstaty této disciplíny.

Hlavní hypotéza, kterou se práce ve svém zkoumání snaží dokázat, zní následovně: přes velký význam role veřejného mínění v záležitostech amerických válečných veteránů a silnou resonanci skandálu z Walter Reed napříč společností nebyly události v roce 2007 k úspěšné reformě systému zdravotnické péče o veterány dostatečným impulsem, což dokazují problémy objevené v roce 2014. Práce si zároveň klade za úkol zodpovědět následující otázky: Do jaké míry byly změny v systému provedeny? Jaké mohou být příčiny nedostatečného zásahu politiků a neúspěchu implementovaných změn? Jak velkou roli vůbec veřejnost v těchto otázkách hraje? Jaký je vztah mezi systémem zdravotnické péče v případě veteránů a systémem amerického zdravotnictví obecně?

1. Váleční veteráni v americké společnosti

1.1 Role veteránů v otázkách veřejného mínění a ozbrojených složek

USA

K roku 2014 se ve Spojených státech amerických žilo přibližně 22 milionů válečných veteránů a působilo asi 1,4 milionů členů amerických ozbrojených sil, kteří se v budoucnu veterány stanou.³ Je proto pochopitelné, že tato skupina hraje významnou roli v mnohých oblastech veřejného i politického života. Samotná existence skupiny a její nároky tak mají vliv například na sociální a zdravotnický systém, bezpečnostní otázku, problematiku financování ozbrojených složek a mnohé další. Mezi veteránskými kruhy, veřejným míněním a oblastí zahraniční politiky, národní bezpečnosti a ozbrojených složek též funguje velmi specifický vztah.⁴

Ve vztahu veřejného mínění a zahraniční politiky spolu s otázkou národní bezpečnosti, hraje klíčovou roli postoj veřejnosti v případě vojenského angažmá. Bezpečnostní politika a jednotlivé politické kroky nezávisí pouze na čistě vojenských aspektech, nýbrž je podstatný i souhlas napříč společností, o čemž svědčí například situace vzniklé vojenskými zásahy USA ve Vietnamu, ale i v Afghánistánu a Iráku.⁵ Naopak vojenské akce potom zcela jistě formují veřejné mínění.⁶

Postoj veřejnosti k problematice veteránů je v kontextu této práce neméně podstatné téma. Veteráni jsou v USA většinou populace tradičně vnímání s jistou úctou a popularitou (to je patrné například na kroku amerického prezidenta Dwighta D. Eisenhowera z roku 1954, kdy byl 11. listopad dokonce určen jako „Den válečných veteránů“, jenž se slaví jako federální svátek). Okamžikem, který však ještě umocnil nárůst respektu vůči veteránům, byl přechod z formování ozbrojených sil prostřednictvím povinné vojenské služby na princip dobrovolnosti, kdy vzniká čistě profesionální armáda a další útvary ozbrojených sil (tzv. *all-volunteer force/military*).

³ Sara A. Jahnke et al., „Priorities of Legislatively Active Veteran Services Organizations: A Content Analysis and Review for Health Promotion Initiatives“, *Military Medicine* 179, č. 11 (listopad 2014): 1331–1338, <http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=09ae1ecb-7a70-48c6-a012-7ad652b82038%40sessionmgr101&vid=1&hid=115> (staženo 12. 5. 2017).

⁴ Ibid.

⁵ Eichenberg, „Public Opinion“.

⁶ Berinsky, „Assuming the Costs of War“.

Tento vztah veřejnosti a ozbrojených složek obecně je dlouhodobě zkoumán průzkumy veřejného mínění, na kterých je vidět jeho důležitost a intenzita.⁷

První otázkou v oblasti přístupu vlády k veteránům je, kolik a co přesně federální vláda Spojených států svým veteránům „dluží“. Vládou pověřené instituce sice veteránům pokrývají jisté oblasti sociální a zdravotní péče, jež jsou upřesněny v následujících kapitolách, jejich kompetence se však postupem let měnily a mění. Proto v mnohých oblastech stále zůstává otázkou, jak moc by se měla vláda angažovat a, což je z pohledu veřejnosti nejkontroverznější, jak se jí daří dané povinnosti vůči veteránům plnit.⁸

Názory veřejnosti a samotných veteránů na otázku efektivity činnosti federální vlády se výrazně rozcházejí. Podle statistik se spokojenost veteránů s rolí federální vlády dlouhodobě pohybuje přes 60 %, ⁹ přičemž spokojenost veřejnosti v průběhu 20. století výrazně poklesla a přibylo názorů, že váleční veteráni si ze strany vlády zaslouží větší pozornost.¹⁰ Tuto tendenci lze dokázat na průzkumech z let 1947 a 2012, kdy v prvním případě 32 % dotázaných Američanů zastávalo názor, že konání ze strany federální vlády ve věci veteránů je nedostatečné, v roce 2012 to bylo již 58 %.¹¹

Dalším aspektem významu veřejného mínění je již zmíněný systém *all-volunteer force*, tedy ozbrojené složky, do kterých vojáci vstupují na bázi dobrovolnosti. Právě z důvodu způsobu fungování amerických ozbrojených sil tímto způsobem je podpora veřejnosti nezbytná. Ozbrojené složky potřebují oporu ve společnosti dostatečně vysokou, aby byly schopny naplňovat kvóty rukujících vojáků. Tento fakt je umocněn tím, že naprostá většina Američanů odmítá návrat k systému povinných odvodů, což potvrzuje i průzkum společnosti *Gallup* na toto téma. V roce 2007 se až 80 % občanů USA domnívalo, že by vstup do jednotlivých složek ozbrojených sil měl zůstat

⁷ Ibid.

⁸ „A Hero’s Welcome: The American Public and Attitudes Toward Veterans“, *Roper Center for Public Opinion Research Website*, <https://ropercenter.cornell.edu/a-heros-welcome-the-american-public-and-attitudes-toward-veterans/> (staženo 10. 5. 2017).

⁹ V roce 1946 se pozitivně vyjádřilo 75 % veteránů z první světové války a 69 % z druhé světové války, přičemž v roce 2011 se jednalo o 61 % všech veteránů.

Ibid.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid.

nepovinný, přičemž většinová podpora dobrovolnického systému přetrvává již od 90. let.¹²

Postoj americké společnosti hraje ještě podstatnější roli v dobách nejrůznějších krizí. Reakci veřejnosti a její intenzitu na aféry spojené s péčí o veterány, jež jsou ve spojitosti s tématem této práce ústřední, lze pozorovat kupříkladu na případu skandálu z roku 2014. V průzkumu z března 2014 označilo 87 % dotázaných za „velmi“ či „extrémně důležité“, aby prezident a Kongres začali v této věci okamžité jednat.¹³ Z řad politiků označilo ve stejném období učinění kroků ke zlepšení veteránské zdravotnické péče ze strany prezidenta a Kongresu za „velmi“ či „extrémně důležité“ 90 % demokratů, 84 % nezávislých a 91 % republikánů.¹⁴

1.2 Organizace veteránské komunity

Samotní veteráni čelí po ukončení své služby ozbrojeným složkám, a z pohledu většiny Američanů služby celému národu, řadě ekonomických i sociálních problémů. Mezi ně patří vysoká míra nezaměstnanosti, diskriminace při hledání zaměstnání, bezdomovectví, často problematický přístup k dávkám sociálního zabezpečení a právě nedostatečná zdravotní péče.¹⁵ Není proto překvapením, že ve Spojených státech existuje nespočet organizací, jež zaštiťují a reprezentují zájmy veteránů a dílčích skupin mezi nimi.¹⁶ Tyto organizace se označují jako takzvané *Military and Veteran's Service Organizations*, přičemž jich k roku 2014 v USA fungovalo až 144. Obzvláště vlivné jsou i při vytváření legislativy a jednotlivých politik na federální úrovni v oblasti ochrany práv veteránů.¹⁷

Zmíněný vliv však v posledních dekadách oslabuje, a to z několika možných důvodů: prvním z nich je pokles počtu veteránů z druhé světové války, kteří se tradičně politicky silně angažovali; dalším může být obecný pokles aktivity u „nových“

¹² „Military and National Defense“, *Gallup Website*, <http://www.gallup.com/poll/1666/military-national-defense.aspx> (staženo 13. 5. 2017).

¹³ Lydia Saad, „Most in U.S. Want to Prioritize Improving Veterans' Health“, *Gallup Website*, 13. 6. 2014, http://www.gallup.com/poll/171596/prioritize-improving-veterans-health.aspx?g_source=veterans&g_medium=search&g_campaign=tiles (staženo 12. 5. 2017).

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ Jahnke et al., „Priorities“, 1331.

¹⁶ Existují např. organizace zaštiťující veterány ženského pohlaví, veterány katolíky, americké veterány japonského původu atp. „2013/2014 Directory, Veterans and Military Service Organizations“, *U.S. Department of Veteran Affairs* (4. 12. 2013): 7–11, https://www.va.gov/vso/VSO-Directory_2013-2014.pdf (staženo 12. 5. 2017).

veteránů, a to z důvodu nedostatku zájmu, prostředků či vůdčích schopností; třetím vysvětlením je možná limitovaná definice veteránského statutu, totiž zda se do této skupiny řadí pouze osoby, které se fyzicky angažovaly v bojích, nebo i členové stráže a záloh. Poslední příčinou může být silný tlak na omezení a privatizaci programů na podporu veteránů.¹⁸

Popisované organizace se tedy snaží o protlačení problematiky válečných veteránů do popředí, přičemž v důsledku americké zahraniční politiky, zásluhou médií a z mnohých dalších důvodů, jež jsou popisovány dále, se v posledních několika letech z veteránské otázky stala prosazovanou legislativní prioritou zdravotní péče.¹⁹

2. Systém zdravotnické péče

2.1 Zdravotnictví v USA

Zdravotnický systém je ve Spojených státech dlouhodobě velkým a kontroverzním tématem: na rozdíl od naprosté většiny zemí západního světa zde nefunguje všeobecná zdravotní péče, tato otázka proto hraje významnou roli jak v politice, tak ve veřejném mínění.²⁰ Otázka reformy zdravotnické péče bývá současně tradičním předním volebním tématem ve volbách do Kongresu i v prezidentských volebních kampaních.²¹

Poskytování péče v USA, konkrétně jeho podoba do roku 2010, která je relevantní hlavně v souvislosti se skandálem z roku 2007 a bezprostředně následujícím vývojem, kombinovalo aktivitu federální vlády, jednotlivých států a privátních subjektů, a pojištění tak bylo možné získat řadou způsobů. První z nich bylo pořízení zdravotního krytí s pomocí federální vlády – ta se přímo angažovala prostřednictvím programů Medicare a Medicaid, což byly dva plány speciálně postaveny pro starší občany, osoby

¹⁷ Jahnke et al., „Priorities“, 1331–1332.

¹⁸ P. R. Camacho, P. Sutton, „A sociological view of the Vietnam veterans’ lobby.“, *Armed Forces Soc* 33, č. 3 (2007): 316–36 prostřednictvím Jahnke et al., „Priorities“.

¹⁹ Jahnke et al., „Priorities“, 1331–1332.

²⁰ Sima Kotecha, „How does US healthcare work?“, *BBC*, 22. 3. 2010, <http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/10067521/how-does-us-healthcare-work> (staženo 30. 4. 2017).

²¹ Joseph Carroll, „Economy, Terrorism Top Issues in 2004 Election Vote“, *Gallup Website*, 25. 9. 2003, <http://www.gallup.com/poll/9337/economy-terrorism-top-issues-2004-election-vote.aspx> (staženo 30. 4. 2017).

s postižením, nezletilé a mladé lidi a sociálně slabší vrstvy obyvatelstva. Speciálně pro válečné veterány fungoval program TRICARE. Další možností bylo získání zdravotního krytí od zaměstnavatele – pojištění získané touto cestou mohlo mít celou řadu podob, někdy bývalo rozšířeno i na členy rodiny zaměstnance. Dále bylo možné přímé zakoupení různých typů balíčků zdravotního pojištění od soukromých společností, které se na tyto služby specializovaly.²² K roku 2007 bylo prostřednictvím Medicare či Medicaid pojištěno 16,6 % Američanů, od svého zaměstnavatele, či zaměstnavatele člena rodiny, získávalo pojištění 63,5 %, pod individuálním krytím bylo zaštitěno 7,2 % a pod TRICARE spadalo 7,5 % Američanů. Bez jakéhokoliv zdravotního pojištění bylo 16,6 % občanů.²³

Klíčový problém tohoto modelu spočíval v tom, že zdravotní pojištění nebylo ze zákona povinné a všem dostupné, proto zůstávaly miliony Američanů nepojištěny – v roce 2007 se konkrétně jednalo až o přibližně 46 milionů osob.²⁴ Tato realita měla pochopitelně nesčetné následky, například v důsledku vysokých cen pojištění a péče jako takové docházelo i k extrémním situacím jako je osobní bankrot. Právě nejčastějším důvodem vyhlášení osobního bankrotu ve Spojených státech byl totiž dluh spojený s poplatky za zdravotní péči (tzv. *medical debt*) – to bývá zpravidla způsobeno buď úplnou absencí pojištění nebo jeho nedostatečnou výší, například při náhlých a nečekaných zdravotních výdajích.²⁵

Význačným pokusem nejen o zpřístupnění zdravotnické péče a celkové zlepšení distribuce zdravotního pojištění, a zároveň největším zásahem do zdravotnického

²² Kotecha, „How does US healthcare work?“.

²³ Paul Fronstin, Ph.D, „Sources of Health Insurance Coverage: A Look at Changes Between 2013 and 2014 from the March 2014 and 2015, Current Population Survey“, *Employee Benefit Research Institute Issue Brief* 419, (October 2015): 7, https://www.ebri.org/pdf/briefspdf/EBRI_IB_419.Oct15.Sources.pdf.

²⁴ Pro představu bylo v roce 2007 z federálního rozpočtu pro oblast zdravotnictví (celkem 754 miliard dolarů) vydáno 57,2 % na Medicare, 24,7 % na Medicaid, 4,5 % na veteránské zdravotnictví, 4,2 % na vojenské a 9,5 % na ostatní.

„Private health insurance costs soar“, *U.S. Department of Health and Human Services* prostřednictvím „Q&A: US healthcare reform“, *BBC*, 22. 3. 2010, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/8160058.stm> (staženo 30. 4. 2017).

Ian Urbina, „A Decline in Uninsured Is Reported for 2007“, *The New York Times*, 22. 7. 2008, <http://www.nytimes.com/2008/08/27/washington/27census.html> (staženo 30. 4. 2017).

²⁵ „Medical Bankruptcy in the United States, 2007: Results of a National Study“, *The American Journal of Medicine* 122, č. 8 (srpen 2009): 741–746, http://www.washingtonpost.com/wp-srv/politics/documents/american_journal_of_medicine_09.pdf (staženo 1. 5. 2017) prostřednictvím *The Washington Post*.

systemu od 60. let 20. století, se stal reformní zákon z roku 2010²⁶, takzvaný *Patient Protection and Affordable Care Act*, neboli Obamacare.²⁷ Prostřednictvím této reformy prezidenta Baracka Obamy bylo pojištění zavedeno jako povinné s tím, že federální vláda začala nabízet větší podporu těm, kteří si pojištění nemohli dovolit – v praxi to znamenalo rozšíření programů Medicaid a Medicare. Dále jsou od této doby podniky s více než 50 zaměstnanci ze zákona nuceny poskytnout zdravotní krytí svým zaměstnancům. Společnosti, které pojištění nabízejí, mají zakázáno odmítnout osoby s nemocí či jiným zdravotním problémem existujícím již v době uzavření pojistky (tzv. *pre-existing condition*) a mladí lidé mohou být kryti v rámci pojištění svých rodičů až do 26 let. Celkově se také zákon snaží zpomalit dlouhodobý růst výdajů v oblasti zdravotní péče, které jsou v USA enormně vysoké.²⁸

Obamovi a jeho administrativě se tak díky této legislativě podařilo výrazně snížit počet lidí bez zdravotního pojištění (konkrétně mezi roky 2010 a 2016 klesl počet nepojištěných osob z 18,2 % na 10,3 %)²⁹, péče ve Spojených státech však nadále zůstává nejdražší na světě a pro mnohé je stále finančně nedostupná.³⁰ Přestože systém, i navzdory řadě pokusů o jeho reformování, v mnoha oblastech stále pokulhává, je při hodnocení amerického zdravotnictví nutno zohlednit, že z medicínského a technologického hlediska dosahuje péče v USA dlouhodobě velmi vysoké kvality.

2.2 Zdravotnictví a veteráni

2.2.1 Obecné fungování systému, role Ministerstva obrany a Ministerstva pro záležitosti veteránů

Velmi specifické místo v komplikovaném systému zdravotnictví mají američtí vojáci a váleční veteráni. V poskytování zdravotnických služeb pro obě tyto skupiny se angažuje federální vláda, a to prostřednictvím za tímto účelem vzniklých agentur

²⁶ Implementace jednotlivých bodů však probíhala postupně, v několika následujících letech.

²⁷ „Why is Obamacare so controversial?“, *BBC*, 4. 5. 2017, <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-24370967> (staženo 10. 5. 2017).

²⁸ *Ibid.*

²⁹ Tami Luhby, „The truth about the uninsured rate in America“, *CNN*, 14. 3. 2017, <http://money.cnn.com/2017/03/13/news/economy/uninsured-rate-obamacare/index.html?iid=EL> (staženo 1. 5. 2017).

příslušných ministerstev. U zdravotnictví pro aktivní vojáky se jedná o iniciativu amerického Ministerstva obrany (*United States Department of Defense*, DoD), takzvaný *Military Health System*, péči o veterány pak zajišťuje *Veterans Health Administration* spadající pod Ministerstvo pro záležitosti válečných veteránů (*United States Department of Veterans Affairs*, VA). Financování obou složek probíhá z federálního rozpočtu USA přes jednotlivá ministerstva. Role zmíněných institucí, pro účely této práce konkrétně jejich podoba v roce 2007, vypadala následovně:

V případě vojenského zdravotnického systému (*Military Health System*, MHS) byla jeho primární funkcí péče o zdraví vojenského personálu, včetně jejího zajištění v době války.³¹ Přímou se jednalo o akutní lékařskou péči, ať již poskytovanou na bojovém poli nebo ve vojenských nemocnicích. Co se týče péče civilní, tedy „nadstavbové“ péče, jež nebyla zahrnuta do výloh federálního rozpočtu, mohl vojenský personál ozbrojených sil USA získat až do roku 2013 zdravotní pojištění prostřednictvím speciálního programu TRICARE.³² Tyto služby byly následně legislativou Obamacare přesunuty pod kompetence nově vzniklé agentury *Defense Health Agency*. Reálně byly zdravotnické služby aktivním vojákům i vojákům ve výslužbě a jejich rodinným příslušníkům poskytovány ve zdravotnických střediscích pod správou DoD a VA, kterých na území USA existovala celá řada.³³

Pod záštitou *Veterans Health Administration* probíhala dlouhodobá, rekonvalescenční a rehabilitační péče o pacienty. Jednalo se o největší integrovaný zdravotnický systém v USA, kterým ročně prošlo v průměru až 8,9 milionů osob.³⁴

Rozdělení systému zdravotnictví u vojáků a veteránů do těchto dvou větví s sebou nese několik důsledků: nespočet pacientů musel být mezi jednotlivými institucemi a programy přesouván, což mohlo přinášet řadu problémů při léčbě jednotlivých osob. Klíčová byla také komunikace a spolupráce mezi těmito dvěma

³⁰ Margot Sanger-Katz, „Grading Obamacare: Successes, Failures and ‘Incompletes’“, *The New York Times*, 5. 2. 2017, https://www.nytimes.com/2017/02/05/upshot/grading-obamacare-successes-failures-and-incompletes.html?_r=0 (staženo 2. 5. 2017).

³¹ „About the Military Health System“, *The Official Website of the Military Health System and the Defense Health Agency*, <https://health.mil/About-MHS> (staženo 2. 5. 2017).

³² „Serve, Support, Simplify“, *Report of the President’s Commission on Care for America’s Returning Wounded Warriors*, 30. 7. 2017, 7, <http://www.patrioutreach.org/docs/presidents-commission-report-july-2007.pdf> (staženo 20. 4. 2017).

³³ Ibid.

³⁴ „Veterans Health Administration“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, <https://www.va.gov/health/aboutVHA.asp> (staženo 2. 5. 2007).

ministerstvy a jejich institucemi, jež však výrazně pokulhávala, ačkoli existovalo mnoho iniciativ k jejímu usnadnění.³⁵ Každému pacientovi byl například v této podobě systému přiděleno více takzvaných *case managerů*, tedy osob, jež měly pacientům asistovat s orientací v procesu léčby podle dílčích oblastí péče, těch bylo ale mnohdykrát na jednoho pacienta celá řada a jejich kvalifikace a schopnosti často nebyly dostatečné.³⁶

Nedostatkem, který je mimo jiné klíčový pro případ skandálu Walter Reed, byla nevyváženost kvality péče – akutní lékařská péče (zajišťovaná DoD) obecně dosahovala vysoké kvality, v oblasti dlouhodobé a rehabilitační péče (spadající pod VA), která je ale na cestě k úplnému uzdravení stejně podstatná, se však vyskytovaly časté problémy.³⁷ Další problematikou, která nebyla dostatečně zohledněna při péči o veterány, je hojnost ranění a zdravotních problémů, která byla specifická pro konflikty v Iráku a Afghánistánu.³⁸

2.2.2 Posttraumatická stresová porucha, Traumatické poranění mozku

V případě konfliktů v Afghánistánu a Iráku se jako nejčastější druh zranění začaly objevovat dva specifické jevy, které vyžadují léčbu dlouhodobého charakteru. Jedná se o posttraumatickou stresovou poruchu (*Posttraumatic stress disorder*, PTSD) a traumatické poranění mozku (*Traumatic brain injury*, TBI), jejichž výskyt v minulých konfliktech nikdy nenabýval takové intenzity. Hlavními příčinami PTSD nejčastěji bývá dlouhodobé vystavení vojáků stresovým situacím a celková psychická náročnost působení v daném prostředí, jež byly pro oba konflikty na Blízkém východě typické. Porucha bývá často doprovázena dalšími problémy jako jsou závislost na návykových látkách, deprese a sebevraždy. Poruchou PTSD trpělo 12–20 % osob vracejících se z Iráku, v případě Afghánistánu se jednalo o 6–11 %.³⁹

Druhý zmíněný jev, TBI, je následkem fyzického poranění mozku – to bývalo zpravidla způsobeno při explozích a úderech do hlavy. Závažnost TBI je odstupňována do tří kategorií, 10–20 % amerických vojáků bojujících v Afghánistánu či Iráku přitom zažilo alespoň tu nejmírnější formu.⁴⁰ V případě mnohých osob šlo o kombinaci obou

³⁵ Ibid., 13–15.

³⁶ Ibid., 13–14.

³⁷ Ibid., 3.

³⁸ Ibid., 15.

³⁹ Ibid., 15.

⁴⁰ Ibid., 15.

jevů, přičemž opakované nasazení vojáků pochopitelně zvyšovalo riziko utrpení obou těchto ranění, či zdravotních problémů. S cílem pomoci s léčbou či zmírnit pravděpodobnost propuknutí PTSD vznikala pod záštitou VA takzvaná Polytraumatická rehabilitační centra (*Polytrauma Rehabilitation Centers*), oba jevy však zůstávaly celoplošným problémem.⁴¹

2.2.3 Posuzování invalidity veteránů

Nedílnou součástí procesu přechodu raněných vojáků do civilního života je posuzování invalidity, kteréžto bylo však také značně komplikované. DoD i VA mělo každý svůj vlastní proces klasifikace pacientů, v obou případech však vytváření odborných posudků trvalo několik měsíců. Když se pacient proti rozsudku odvolalo, mohla se jednání protáhnout až na několik let (v případě VA tento proces trval v období před rokem 2007 v průměru 657 dní).⁴² Mnohdykrát byly také posudky VA a DoD u stejného pacienta výrazně odlišné, přičemž DoD zpravidla hodnotilo handicap mírněji. Jistou snahou o překlenutí těchto rozdílů byla společná iniciativa *Benefits Delivery at Discharge Program*, jež měla pomoci hladšímu přechodu do systému zdravotnické péče spadající pod VA, její úspěch v tak komplikovaném systému však nebyl nijak závratný.⁴³ Dalším zádrhelem bylo, že klasifikační postupy byly zastaralé a těžko se aplikovaly na specifická ranění vojáků z Iráku a Afghánistánu. Tyto nedostatky mohly mít pro jednotlivé veterány velký význam, jelikož právě na základě předmětných posudků byla invalidům přidělována finanční podpora a další zdravotnická péče.⁴⁴

2.2.4 Zdravotnická zařízení DoD a VA v roce 2007

K březnu roku 2007, tedy v době těsně po odhalení skandálu popisovaném v následující kapitole, zahrnoval *Military Health System* celosvětově 75 nemocnic a 461 klinik až pro 8,9 milionů lidí. Systém současně zaměstnával až 39 000 civilistů a 92 000 osob aktivního vojenského personálu. Počítají-li se veškeré vojenské výdaje na

⁴¹ Ibid., 13.

⁴² Ibid., 22.

⁴³ „Benefits Delivery at Discharge“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, <http://benefits.va.gov/predischarge/claims-pre-discharge-benefits-delivery-at-discharge.asp> (staženo 21. 4. 2017).

⁴⁴ Ibid.

zdravotnictví, uvádějí statistiky DoD v období mezi fiskálními roky 2000 a 2007 nárůst z 17,5 na 39 miliard dolarů (druhý údaj zahrnuje fond pro budoucí penzisty).⁴⁵

Ve stejné době měly Spojené státy zaevidovaných přibližně 24 milionů veteránů a cca 21 % celkové populace USA, přibližně 61 milionů lidí, mělo nárok na určitou formu podpory či poskytnutí služeb ze strany VA. Mezi tyto osoby se řadili samotní veteráni, oprávnění členové jejich rodin a pozůstalí veteránů.⁴⁶ Co se týče zdravotnické péče, fungovalo ve zkoumaném období pod správou VA 153 zdravotnických center a 875 ambulantních zařízení.⁴⁷

Kromě lékařské péče a finančních kompenzací, jež jsou zmíněny a popsány výše, poskytovaly USA svým veteránům také celou řadu dalších podpůrných programů. Jednalo se například o programy, které byly cíleny na podporu návratu veteránů do civilního života, zaměřené na oblasti jako je pomoc se vzděláváním a hledáním zaměstnání.⁴⁸ Tyto federální i státní programy fungovaly běžně ve spolupráci s privátními subjekty, komunitami, dobrovolnickými a náboženskými organizacemi.⁴⁹

⁴⁵ Richard A. Best Jr., „Military Medical Care: Questions and Answers“, *Congressional Research Service Report for Congress*, 7. 3. 2007, 1, <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/documents/walter-reed/RL33537.pdf> (staženo 3. 5. 2017).

⁴⁶ „Task Force Report to the President: Returning Global War on Terror Heroes“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, 19. 4. 2007, https://www.va.gov/op3/docs/gwottaskforce/gwot_tf_report_042407.pdf (staženo 22. 4. 2017).

⁴⁷ „Serve, Support, Simplify“, *Report of the President's Commission*, 12.

⁴⁸ Jako příklad mohou posloužit takzvané Fisher Houses, projekty Fisher House Foundation. Jedná se o domovy stavěné v blízkosti vojenských a veteránských zdravotnických zařízení, kde mohou rodiny pacientů bezplatně bydlet a být tak pacientům nablízku.

Fisher House Foundation Website, <https://www.fisherhouse.org/about/> (staženo 24. 4. 2017).

⁴⁹ „Serve, Support, Simplify“, *Report of the President's Commission*, 13.

3. Události roku 2007

3.3 Skandál ve Walter Reed

V únoru roku 2007 informoval americký deník *The Washington Post* v sérii několika článků o řadě případů kritického zanedbávání péče o veterány a celkově šokujících poměrech v armádním zdravotnickém středisku Walter Reed.⁵⁰ Tento skandál se stal jedním z klíčových okamžiků pro podobu a budoucí vývoj zdravotnického systému amerických válečných veteránů, otřásl americkým veřejným míněním a vyvolal vlnu nesouhlasu napříč veteránskou komunitou.

Walter Reed Army Medical Center (WRAMC), zdravotnické zařízení americké armády nacházející se ve Washingtonu D.C., bylo ještě na počátku roku 2007 veřejností vnímáno jako špičkové, prestižní vojenské zdravotnické středisko.⁵¹ Ještě v době vypuknutí aféry se zde léčil každý čtvrtý zraněný americký veterán a v minulosti střediskem prošla i celá řada elit amerických ozbrojených sil a významných osobností, kupříkladu prezident Dwight D. Eisenhower, George Marshall, nebo generálové Douglas MacArthur a John J. Pershing.⁵² Odhalení deníku *The Washington Post* proto bylo o to více překvapivé: šokující hygienické podmínky, jako například díry ve zdech, olupující se tapety, plísně, ale i přítomnost myší či švábů, byly pouhým začátkem. Zjištěna byla hlavně nedostačující zdravotnická – primárně zotavovací – péče, chaotická administrativa a někdy až naprostá absence komunikace zaměstnanců s pacienty a jejich rodinami.⁵³

Hlavní změnu v do té doby poměrně přijatelné situaci přinesl výrazný nárůst počtu pacientů po začátku angažmá Spojených států v konfliktech v Afghánistánu a Iráku. Tento nárůst byl zároveň umocněn neustálým pokrokem na poli medicíny, čímž

⁵⁰ Dana Priest, Anne Hull, „Soldiers Face Neglect, Frustration At Army's Top Medical Facility“, *The Washington Post*, 18. 2. 2017, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/02/17/AR2007021701172.html> (staženo 12. 3. 2017).

⁵¹ Ibid.

⁵² „Walter Reed Was The Army's Wake-Up Call In 2007“, NPR, 31. 8. 2011, <http://www.npr.org/2011/08/31/139641856/in-2007-walter-reed-was-the-armys-wakeup-call> (staženo 12. 3. 2017).

⁵³ „Witness slams 'nightmares' of Army medical system“, *CNN*, 5. 3. 2007, <http://edition.cnn.com/2007/POLITICS/03/05/congress.reed/>, (staženo 12. 3. 2017).

se americkým vojákům oproti minulým konfliktům až dvakrát zvýšila šance na přežití.⁵⁴ V posledních pěti letech před odhalením místních poměrů médií se tak péče o pacienty a celková situace ve WRAMC začala výrazně zhoršovat, a to konkrétně v oblasti péče o pacienty v rekonvalescenci. Ti, spolu s pacienty čekajícími na proběhnutí příslušných administrativních procesů, které měly vést k jejich propuštění, v tomto období dlouhodobě tvořili největší složku léčených – jednalo se v průměru přibližně o 700 osob ve stejnou dobu. Většina z nich se zotavovala z těžkých úrazů hlavy – nejčastěji TBI, amputací končetin a jiných, podobně závažných zranění, která byla často doprovázena PTSD či jinými psychickými problémy. Jejich počet několikanásobně převyšoval počet ostatních pacientů ve Walter Reed a většina z nich zde strávila řadu měsíců, někteří až několik let.⁵⁵

Jedním z hlavních problémů „Budovy 18“ WRAMC, kam byli pacienti v rekonvalescenci umístováni, kromě již zmíněného kritického fyzického stavu budovy samotné, byl nedostatek personálu, který měl pacienty v péči, a jenž měl zároveň chod zařízení monitorovat a se zraněnými pacienty komunikovat. Potíže začínaly již samotným přesunem pacienta do rekonvalescenční péče – ten obvykle probíhal tím způsobem, že byla pacientovi přidělena mapa areálu (mnohdy špatně čitelná) a bylo mu sděleno, aby se sám dostal na své nové místo pobytu, a to bez jakéhokoliv ohledu na jeho zdravotní stav. Někteří bývalí pacienti zařízení Walter Reed tak v článcích deníku *The Washington Post* popisují své zkušenosti s několikahodinovým nočním blouděním po areálu, a to například po vážném úrazu hlavy či na vozíčku.⁵⁶

Podle informací *The Washington Post* po přesunu do dané budovy následně pacienti bezprizorně čekali ve svých pokojích na další vyšetření či schůzky se svými lékaři, často právě bez jakéhokoliv povšimnutí ze strany zaměstnanců, což se například týkalo také osob se sebevražednými sklony. Vedle pokusů o sebevraždu, ke kterým tak tato nedbalost vedla, bylo též pro pacienty ve WRAMC na denním pořádku užívání alkoholu a návykových látek, ať již v podobě zneužívání léků předepsaných místními

⁵⁴ Michael Winerip, „And This Was Called Care? The Walter Reed Story“, *The New York Times*, 30. 9. 2013, <http://www.nytimes.com/2013/09/30/booming/and-this-was-called-care-the-walter-reed-story.html?module=ArrowsNav&contentCollection=Booming&action=keypress®ion=FixedLeft&pgtype=article>, (staženo 12. 3. 2017).

⁵⁵ Priest, Hull, „Soldiers Face Neglect“.

⁵⁶ „Witness slams 'nightmares' of Army medical system“, *CNN*.

lékaři či konzumace drog, které byly k sehnání od dealerů pravidelně docházejících do Walter Reed.⁵⁷

V případě byrokratických procedur šlo o velice komplikované procesy při přijímání i propouštění pacientů – průměrně se jednalo o přibližně 22 různých dokumentů, které bylo nutno vyplnit a odevzdat, a které byly následně zpracovávány šestnácti různými systémy. Mnoho dokumentů se v tomto procesu ztratilo a nejednou tak museli veteráni dokazovat svoji službu v armádě, řada z nich podle deníku *The Washington Post* dokonce předkládala svá Purpurová srdce jako důkaz účasti v bojích.⁵⁸

Dalším šokujícím faktem, který hrál v neprospěch vedení Walter Reed a celou aféru postavil do ještě horšího světla, bylo to, že první stížnosti pacientů na výše popsané podmínky a problémy ve WRAMC se datují o několik let dříve. I angažovanost médií v této problematice začala již v roce 2005, kdy o praktikách ve washingtonském zdravotnickém zařízení informoval online magazín Salon.com.⁵⁹

Veškeré tyto strukturální a byrokratické nedostatky vcelku úspěšně zrcadlí obecnou, plošnou nefunkčnost amerického zdravotnického systému a jeho nastavení v péči o válečné veterány a skandál samotný pomohl konkretizovat a přiblížit tyto problémy široké veřejnosti.

3.4 Politický dopad aféry a kroky k nápravě systému

Zveřejnění skandálních podmínek ve WRAMC, jednotlivých svědectví veteránů a celá řada případů zanedbání zdravotnické péče vyústily v silně medializovanou aféru, která rozpoutala debatu nejen o zdravotnickém zařízení ve Walter Reed, ale i o situaci amerických veteránů obecně, a vyžádala si hledání politických řešení, včetně reakce administrativy prezidenta George W. Bushe.

Ihned po zveřejnění série článků deníku *The Washington Post* se zdravotnické středisko ve Walter Reed stalo středem pozornosti i pro řadu dalších médií a téměř okamžitě byla započata vyšetřování diskutovaných případů a nedostatků. Dále byla

⁵⁷ „Walter Reed“, *NPR*.

⁵⁸ Priest, Hull, „Soldiers Face Neglect“.

⁵⁹ Mark Benjamin, „Insult to injury“, *Salon*, 27. 1. 2005, http://www.salon.com/2005/01/27/walter_reed/ (staženo 12. 3. 2017).

zahájena slyšení před ustanoveným výborem Kongresu Spojených států amerických.⁶⁰ Jako příklad lze uvést svědectví pacienta WRAMC seržanta Johna Daniela Shannona, který se stal jednou z nejméně známých tváří celého skandálu.⁶¹ Tato slyšení vyvolala vlnu hněvu nejen mezi rodinami amerických vojáků a napříč celou veteránskou komunitou, ale vzbudila i kritiku ze strany politiků.⁶²

Na základě nejen těchto výpovědí bylo odvoláno několik vysoce postavených politiků a činitelů ozbrojených sil: o svou práci přišel generálmajor George W. Weightman, do té doby odpovědný za vedení WRAMC,⁶³ generálporučík Kevin C. Kiley, hlavní lékař americké armády (*Army Surgeon General*), který byl jmenován jako Weightnamova dočasná náhrada, a armádní ministr (*Army Secretary*) Francis J. Harvey.⁶⁴ Kileyho na jeho postu nahradila generálmajor Gale S. Pollocková, do té doby zástupkyně hlavního lékaře (*Deputy Surgeon General*) a do čela WRAMC byl jmenován generálporučík Eric Schoomaker.

Ve snaze o zlepšení situace najaly ozbrojené síly na péči o své raněné přibližně 3500 nových zaměstnanců a vytvořily 29 takzvaných Warrior Transition Units (WTU).⁶⁵ Jejich úkolem byla odborná a osobní péče o zraněné či nemocné vojáky, kteří vyžadují dlouhodobou rehabilitační péči (minimálně 6 měsíců),⁶⁶ v roce 2007 pak měly tyto odborné jednotky zvládat péči až o 10 000 vojáků.⁶⁷ Podle nového velícího generála Walter Reed, generálporučíka Schoomakera, měl být nově každý voják také pod dohledem 3 různých odborných pracovníků.⁶⁸

K aféře se také veřejně vyjádřili nejprve viceprezident Dick Cheney a později i prezident Bush, oba v tomto případě zdůrazňovali urgentnost situace a přislíbili ihned

⁶⁰ Michael Abramowitz, Steve Vogel, „Apologies, Anger at Walter Reed Hearing“, *The Washington Post*, 5. 3. 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/05/AR2007030500676.html>, (staženo 1. 4. 2017).

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

⁶³ John Hendren, „Walter Reed General Relieved of Command“, *ABC News*, 1. 3. 2007, <http://abcnews.go.com/Politics/story?id=2915829&page=1> (staženo 3. 4. 2017).

⁶⁴ Abramowitz, Vogel, „Apologies, Anger“.

Michael Luo, „Soldiers Testify to Lawmakers Over Poor Care at Walter Reed“, *The New York Times*, 6. 3. 2007, <http://www.nytimes.com/2007/03/06/washington/06medical.html>, (staženo 1. 4. 2017).

⁶⁵ „Walter Reed“, *NPR*.

⁶⁶ „Warrior Transition Units“, *U.S. Army Warrior Transition Website*, www.wtc.army.mil/modules/soldier/s1-wtu.html (staženo 10. 4. 2017).

⁶⁷ „Walter Reed“, *NPR*.

⁶⁸ Paul Boyce, „Army Names New Walter Reed Commanding General“, *The Official Home Page of the United States Army*, 2. 3. 2007, <https://www.army.mil/article/2089/> (staženo 20. 4. 2017).

jednat.⁶⁹ Prezident záhy armádní středisko za značného zájmu médií osobně navštívil, za celou svou kariéru již poněkolkáté. Při ani jedné z návštěv ale nebyl uveden do Budovy 18 a bylo předem určeno vedením střediska, kde a s kým se prezident setká, význam těchto prohlídek tudíž může být diskutabilní.⁷⁰ Jak prezident, tak viceprezident a řada dalších politických špiček celý skandál a zacházení s americkými veterány odsoudili, vyjádřili lítost a přislíbili rychlé vyřešení problémů a přehodnocení efektivity systému.⁷¹

Jedním z klíčových kroků prezidenta George W. Bushe v záležitosti WRAMC a veteránské péče bylo pak vydání výkonného nařízení (tzv. *executive order*)⁷² s názvem „Zřízení komise pro péči o americké zraněné vojáky navracející se z boje a pracovní skupiny pro navracející se hrdiny války proti terorismu“ (*Executive Order: Establishing a Commission on Care for America's Returning Wounded Warriors and a Task Force on Returning Global War on Terror Heroes*). Do čela komise postavil Donnu Shalalovou, bývalou ministryni zdravotnictví, a Boba Doela, bývalého senátora z Kansasu.⁷³

3.4.1 Dole-Shalala Commission⁷⁴

Komise pro péči o americké zraněné vojáky navracející se z boje a pracovní skupiny pro navracející se hrdiny války proti terorismu, nazývaná též Komise Dole-Shalalová (*Dole-Shalala Commission*), jež byla Bushovým nařízením ustavena 6. 3. 2007, měla za úkol vyšetřit události z WRAMC a zjistit další potenciální pochybení podobného druhu v jiných amerických vojenských či veteránských střediscích a nemocnicích.⁷⁵ Jejím dalším úkolem bylo zhodnotit fungování a efektivitu poskytování zdravotnické péče, vzdělávání, pomoci s hledáním zaměstnání a jiných služeb osobám

⁶⁹ Peter Baker, „At Walter Reed, Bush Offers an Apology“, *The Washington Post*, 30. 3. 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/30/AR2007033000200.html> (staženo 3. 4. 2017).

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

⁷² Nařízení prezidenta USA, jež nabývá okamžité účinnosti bez schválení Kongresem, musí být v souladu s Ústavou, nejčastěji je užíváno v bezodkladných situacích.

⁷³ „Executive Order 13426“, *U.S. Government Publishing Office (GPO)*, 12. 3. 2007, <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/WCPD-2007-03-12/pdf/WCPD-2007-03-12-Pg269.pdf>, (staženo 10. 4. 2017).

⁷⁴ „Serve, Support, Simplify“, *Report of the President's Commission*.

⁷⁵ „Dole, Shalala to investigate Walter Reed problems“, *CNN*, 6. 3. 2007, <http://edition.cnn.com/2007/POLITICS/03/06/walter.reed/index.html?iref=allsearch> (staženo 12. 4. 2017).

navracejícím se z války a navrhnout změny, které by přispěly k úspěšnému řešení problémů a zefektivnění systému. Do tohoto procesu měla Komise též zapojit veteránské organizace, nadace, neziskové organizace a jiné.

Po měsících práce a prošetřování vydala Komise v červenci 2007 závěrečnou zprávu adresovanou americkému prezidentovi, kde uvedla výsledky svého šetření a doporučila postup pro budoucí řešení. Cíle, které Komise viděla jako realizovatelné, byly: zajištění pomoci zraněným při obraně amerického národa, podpora jejich uzdravení a úspěšné rehabilitace, a hlavně zjednodušení přespříliš komplikovaného systému. Doporučení prezidentovi, Kongresu, Ministerstvu obrany USA (DoD) a Ministerstvu pro záležitosti veteránů USA (VA) byla následující:

Okamžité vytvoření zotavovacího plánu, zajištění kvalifikovaných koordinátorů a pečovatelských týmů, kteří by měli na starost poskytnutí a organizaci péče pro všechny zraněné vojáky od počátku konfliktů v Iráku a Afghánistánu a jejich hladký návrat do vojenské služby či civilního života.

1. Komplettní restrukturalizace invalidního a kompenzačního mechanismu, standardizace a sjednocení lékařských vyšetření a evaluací, pokrytí zdravotní péče prostřednictvím TRICARE programu u osob, jejichž válečná zranění jsou překážkou pro získání alternativního krytí, a rozšíření finanční kompenzace invalidům.
2. Zlepšení prevence, diagnózy a léčby traumatického poranění mozku a PTSD, včetně zmírnění stigmat způsobených PTSD a hlavně poskytnutí péče při těchto problémech ze strany VA.
3. Posílení podpory pro rodiny veteránů a raněných, jako je například poskytování školení a poradenství a zajištění dovolené na péči o rodinné příslušníky.
4. Urychlení výměny informací o pacientech mezi DoD a VA, zpřístupnění těchto informací pomocí univerzálního informačního systému všem, kdo tento přístup potřebují, a odstranění dalších organizačních problémů.

5. Zajištění podpory WRAMC, pomoc s doplněním a udržením si prvotřídních zaměstnanců do roku 2011, kdy má být zdravotnické středisko Walter Reed uzavřeno.⁷⁶

Podstatnou součástí zprávy Komise byla také analýza aktuální podoby systému, jejíž poznatky jsou též zahrnuty v samostatné kapitole o zdravotnickém systému.

3.4.2 Task Force⁷⁷

Uskutečněním druhé části Bushova výkonného nařízení, tedy zřízením pracovní skupiny pro navracející se hrdiny války proti terorismu, pověřil prezident ministra pro záležitosti válečných veteránů (*VA Secretary*) Jima Nicholsona. Skupina, oficiálním názvem Pracovní skupina pro navracející se hrdiny války proti terorismu (*Task Force on Returning Global War on Terror Heroes*), se skládala z ministrů pěti různých ministerstev – obrany, výstavby, práce, zdravotnictví a školství, vedoucího administrativy Správy malého podnikání a ředitele Úřadu pro řízení a rozpočet. Jejich úkolem bylo do 45 dnů zanalyzovat existující služby na federální úrovni pro vojáky vracející se z Afghánistánu a Iráku a identifikovat jejich nedostatky, přijít s návrhy na nápravu, které měly směřovat na odpovídající federální agentury, a nakonec zajistit efektivní komunikaci těchto agentur.⁷⁸

Mezi nejpodstatnější doporučení a návrhy reformních plánů v oblasti zdravotnické péče, které uvádí pracovní skupina ve zprávě z 24. 4. 2007, patří následující:

1. Zavedení společné evaluace invalidity ze strany DoD a VA, čímž by se eliminovala nespokojenost jednotlivých pacientů s různými klasifikacemi, což by VA současně umožnilo nabídnout efektivnější péči na míru.

⁷⁶ Středisko bylo uzavřeno v srpnu 2011, z důvodu snižování počtu podobných zařízení. Sabrina Tavernise, „Walter Reed Hospital Holds Closing Ceremony“, *The New York Times*, 27. 7. 2011, <http://www.nytimes.com/2011/07/28/us/28reed.html> (staženo 10. 5. 2017).

⁷⁷ „Task Force Report“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, 24. 4. 2007, https://www.va.gov/op3/docs/gwottaskforce/gwot_tf_report_042407.pdf (staženo 23. 4. 2017).

⁷⁸ „Nicholson Leads Federal Task Force on Combat Benefits“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, 7. 3. 2007, <https://www.va.gov/opa/pressrel/pressrelease.cfm?id=1308> (staženo 20. 4. 2017).

2. VA a DoD mají prohloubit spolupráci a zřídit společný management složitých procesů v péči o pacienta. V rámci VA i DoD by měl zároveň každý pacient mít vlastního *case managera*, ti by měli usnadňovat transfer pacienta z akutní do dlouhodobé péče.
3. Koordinovat, propojit a zefektivnit informační systémy a databáze jednotlivých úřadů a poskytovatelů péče, rozšířit vzájemný přístup povolaných institucí ke klíčovým záznamům a informacím o jednotlivých pacientech a celkově zlepšit IT technologie, pomocí kterých bude možné sledovat progres a aktivity v rámci systému veteránské péče.
4. Důkladněji prověřovat, zda se u pacientů neprojevují symptomy TBI a PTSD.
5. Zintenzivnit spolupráci VA a ministerstva zdravotnictví v oblasti poskytování služeb a péče v odlehlých a venkovských regionech země.
6. Rozšířit takzvanou Patriot Express Loan Initiative, která poskytuje veteránům a členům vojenských komunit půjčky a finanční asistenci při zakládání nebo rozšiřování malých firem. Tato iniciativa spadá pod Správu malého podnikání.⁷⁹

3.4.3 Independent Review Group⁸⁰

Třetím důležitým krokem bylo založení Nezávislé prověřovací skupiny (*Independent Review Group*) Pentagonem. Tato skupina měla primárně za úkol prošetření kvality zdravotnické péče a fungování administrativních procesů ve WRAMC a jeho sesterského zdravotního střediska *National Naval Medical Center* v Marylandu, ale její přesah přispěl k analýze celoamerického systému a byl jedním z dokumentů, o které se opíraly reformními pokusy nadcházejícího období. Členy

⁷⁹ „SBA Patriot Express Loan Initiative“, *The official website of the Commonwealth of Massachusetts*, <http://www.mass.gov/veterans/employment-and-training/business-owners/patriot-express-loan.html> (staženo 28. 4. 2017).

⁸⁰ „Rebuilding the Trust“, *Independent Review Group on Rehabilitative Care and Administrative Processes at Walter Reed Army Medical Center and National Naval Medical Center*, 11. 4. 2007, <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8p6zDOO5nW4J:https://health.mil/Reference-Center/Reports/2007/04/01/Rehabilitative-Care-and-Administrative-Processes-at-Walter-Reed-and-National-Naval-Medical-Center+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz> (staženo 27. 4. 2017).

skupiny byly osoby se zkušenostmi v oblasti veřejné politiky, ozbrojených sil, zdravotnictví nebo průmyslu, ze spolupředsedajících se potom jednalo převážně o bývalé členy Kongresu a bývalé vysoké činitele ozbrojených sil.

Závěry *Independent Review Group* se v mnohých bodech shodovaly s výsledky dvou výše popsaných analytických zpráv, mezi v práci ještě neuvedené body patří tato doporučení:

1. Zlepšit výběr a zároveň navýšit počet zaměstnanců jednotlivých zařízení, včetně odpovědných osob v jejich vedení.
2. Přidělit právní poradce rodinám veteránů, kteří mají asistovat při jednotlivých byrokratických procesech.

Součástí zprávy byla také řada doporučení ohledně specifických kroků v konkrétním případě WRAMC, které však v kontextu této práce nejsou příliš podstatné.

4. Období 2007–2014

4.1 Implementace doporučení a kroky k nápravě

Na úvod této kapitoly, která řeší změny v systému zdravotnické péče o veterány po skandálu ve středisku Walter Reed, je nutné zmínit, že i přes silnou medializaci skandálu, význam následných politických reakcí a přes celkové zvýšení zájmu veřejnosti o problematiku péče o válečné veterány, nebyla ve zkoumaném období (2007–2014) provedena žádná plošná reforma systému veteránské zdravotnické péče. V tomto období tak práce zkoumá dílčí změny z různých iniciativ, reálnou implementaci doporučení a předsevzatých kroků, jež jsou uvedeny v kapitole minulé, a následně jejich (ne)úspěch a efekt.

4.1.1 Zneužívání návykových látek a drogová závislost veteránů

První z dílčích problémů, se kterým bylo nutno se co nejdříve vypořádat a na jehož rozšíření a palčivost upozornil právě skandál ve WRAMC, bylo zneužívání

návykových látek a drogová závislost u řady zraněných vojáků a veteránů.⁸¹ S cílem eliminace této problematiky byly provedeny kroky ze strany jednotlivých zdravotnických zařízení DoD a VA a jejich pracovníků: od roku 2007 se začalo intenzivněji monitorovat množství předepsaných léčiv návykového charakteru a byly provedeny snahy snížit jeho kvantitu na nejnutnější minimum, také se začaly zavádět alternativní způsoby léčby. Současně byl zaveden program, který posuzoval a monitoroval sklony k závislosti u jednotlivých pacientů, a u těch rizikovějších pečlivě hlídal průběh jejich péče.⁸²

Výsledky těchto snah však nebyly pozitivní, naopak počet závislých v následujících letech rostl. Mezi roky 2007 a 2014 vzrostl mezi pacienty zařízení VA počet závislých na drogách, předepsaných lécích i alkoholu v řádu tisíců.⁸³ Tento jev byl u jednotlivých osob úzce spojen s výskytem PTSD, přičemž problémy se závislostí mělo podle americké National Council on Alcoholism and Drug Dependency dlouhodobě přes 10 % veteránů.⁸⁴

4.1.2 Warrior Transition Units

V otázce organizace přechodu pacientů do rekonvalescenční péče v přímé reakci na skandál ve WRAMC měly začít hrát významnou roli takzvané *Warrior Transition Units* (WTU) vznikající od roku 2007 v rámci programu *Warrior Care and Transition Program*.⁸⁵ Jedná se o program a jednotky spadající pod americkou armádu, jednu ze složek ministerstva obrany USA. Primární funkcí jednotek bylo zajistit lépe organizovaný přechod raněných vojáků léčících se ve vojenských zdravotnických střediscích buď zpět do aktivní služby, nebo naopak do systému a péče VA – jednotky jsou zaměřeny na pacienty, kteří se nacházejí v rekonvalescenční péči po dobu alespoň 6 měsíců.⁸⁶ WTU se strukturou blízce podobají tradičním armádním jednotkám a

⁸¹ „Walter Reed“, *NPR*.

⁸² *Ibid.*

⁸³ Andrew J. Saxon, „Returning Veterans With Addictions“, *Psychiatric Times*, 11. 7. 2011, <http://www.psychiatrytimes.com/military-mental-health/returning-veterans-addictions> (staženo 7. 5. 2017).

⁸⁴ „Alcoholism, Drug Dependence and Veterans“, *National Council on Alcoholism and Drug Dependency Website*, <https://www.ncadd.org/about-addiction/drugs/veterans-and-drugs> (staženo 7. 5. 2017).

⁸⁵ „Warrior Care and Transition Program“, *U.S. Army Warrior Care and Transition Website*, <http://www.wct.army.mil/modules/soldier/s1-wctpProgram.html> (staženo 6. 5. 2017).

⁸⁶ „Warrior Transition Units“, *U.S. Army Warrior Care and Transition Website*, <http://www.wtc.army.mil/modules/soldier/s1-wtu.html> (staženo 6. 5. 2017).

fungují přímo ve zdravotnických zařízeních, kam jsou daní pacienti umístováni. Ke každé jednotce je přidělen jeden vedoucí pracovník, jeden *nurse case manager*, and *primary care manager* – ti pacientům pomáhají s vypracováním a realizací vlastního plánu přechodu (*Comprehensive Transition Plan*).⁸⁷ Přestože se konečně jedná o snahu změny k lepšímu, která by teoreticky měla ulehčit přechod dlouhodobě se léčících vojáků mezi jednotlivými systémy, nedosahuje program v praxi přílišných úspěchů a několikrát se v médiích stal terčem kritiky.⁸⁸

Prvním nedostatkem je fakt, že se jedná o iniciativu pouze armády USA, nikoliv o snahu všech ozbrojených složek. Další problémy zobrazují například profesionální zkušenosti Noela Kocha zaznamenané ve svědectví pro *Foreign Policy*. Noel Koch, první náměstek ministra obrany pro úřad s názvem *Office of Wounded Warrior Care and Transition Policy*, který byl do funkce jmenován prezidentem Obamou v květnu roku 2009,⁸⁹ strávil téměř 11 měsíců návštěvami a zkoumáním fungování jednotlivých WTU. Jedním z nejzásadnějších problémů, jež Koch objevil, je složení jednotek WTU. U velkého množství případů se totiž vůbec nejedná o vojáky, kteří by se léčili se zraněními a zdravotními problémy utrženými v boji, ale o osoby, které ve špatné zdravotní kondici byly již při vstupu do armády.⁹⁰ Tento fenomén je zapříčiněn problematickým a značně diskutabilním nábořem dobrovolníků do armády – aby byly splněny určené kvóty, dochází k přijímání nezpůsobilých osob (například s kriminální historií či právě se zdravotními problémy). WTU jednotky se tak stávají jakýmsi „odkladistěm“ narukovaných vojáků, kteří však nejsou schopni reálné aktivní služby a účasti v bojích – řada z nich se potom snaží setrvat v programu, kde se jim dostává péče, co nejdéle. „Opravdoví“ zranění vojáci jsou potom na stejném místě s těmi, které považují za „simulanty“ a snaží se co nejrychleji vrátit ke svým běžným jednotkám, čímž je účel WTU v podstatě mařen.⁹¹

⁸⁷ Ibid.

„Warrior Care“, *U.S. Army Warrior Care*.

⁸⁸ Příklad zde: James Dao, Dan Frosch, „Feeling Warehoused in Army Trauma Care Units“, *The New York Times*, 24. 4. 2010, <http://www.nytimes.com/2010/04/25/health/25warrior.html> (staženo 14. 5. 2017).

⁸⁹ „Noel Koch“, *Uniformed Service Justice and Advocacy Group Website*, <http://www.usjag.org/board-of-directors/noel-koch/> (staženo 6. 5. 2017).

⁹⁰ Thomas E. Ricks, „Former Pentagon personnel official: The warrior units are holding tanks for misfits“, *Foreign Policy*, 16. 6. 2010, <http://foreignpolicy.com/2010/06/16/former-pentagon-personnel-official-the-warrior-units-are-holding-tanks-for-misfits/> (staženo 6. 5. 2017).

⁹¹ Ibid.

4.1.3 American Recovery and Reinvestment Act

Další událostí z období vlády Obamovy administrativy, která měla dopad na řešenou problematiku, je přijetí Zákona o ozdravení americké ekonomiky a nových investicích (*American Recovery and Reinvestment Act, ARRA*) v roce 2009. Tato legislativa byla reakcí Obamovy administrativy na finanční krizi let 2008 a 2009. Prostřednictvím objemného zákona, zkráceně též nazývaného Recovery Act, se prezident Obama pokusil o oživení americké ekonomiky a pomoci krizí nejvíce zasaženým oblastem v co nejkratším čase skrze řadu specifických programů. Plán zahrnoval investice hlavně do infrastruktury, vzdělávání, zdravotnictví a obnovitelné energie; zahrnuta byla také problematika válečných veteránů.⁹² VA bylo poskytnuto 1 408 200 000 dolarů za účelem vylepšit, opravit a modernizovat existující zdravotnická, pečovatelská a jiná zařízení, provést potřebné změny v oblasti informačních systémů a ustavit a financovat řadu dalších programů. Dalších 700 milionů dolarů bylo vyhrazeno na jednorázový příspěvek 250 dolarů jednotlivým způsobilým veteránům, členům jejich rodin a pozůstalým.⁹³

Specifické projekty Veterans Health Administration (též vázané na ARRA), které se mimo jiné také zaměřily na řešení několika problematik vytyčených ve zprávách z roku 2007 (viz. kapitola 3.2), vznikaly pod takzvaným programem jednorázových nákladů (*Non-Recurring Maintenance Program, NRM*). Cílem NRM projektů bylo hlavně opravit, nahradit a modernizovat zařízení a infrastrukturu zdravotnických center VA, napravit nedostatky v jednání s pacienty, a zejména vylepšit péči o duševní zdraví.⁹⁴

4.1.4 Defense Health Agency

Další restrukturalizace systému přišla v roce 2013 s ustavením takzvané *Defense Health Agency*. Jednalo se o nově vzniklou agenturu v rámci vojenského zdravotnického systému (MHS), jejímž posláním bylo zaštitit poskytování

⁹² „American Recovery and Reinvestment Act of 2009“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, https://www.va.gov/recovery/Implementing_the_Recovery_Act.asp (staženo 5. 5. 2017).

⁹² Ibid.

⁹³ Ibid.

integrovaných, cenově dostupných a kvalitních zdravotnických služeb a usnadnit lékařské a administrativní procesy uvnitř MHS. Agentura současně převzala funkci programu zdravotního pojištění TRICARE, který byl ke dni vzniku *Defense Health Agency* do nových struktur integrován.⁹⁵

4.1.5 Obamacare

V oblasti vojenské a veteránské péče přinesla změny i reforma Obamacare z roku 2010. K posunu však došlo až v roce 2014, kdy nabyla účinnosti legislativa mající tento efekt. V průběhu měsíců, které následovaly, se výrazně snížil počet nepojištěných veteránů – v roce 2015 se nastal pokles z 980 000 na 552 000 veteránů bez zdravotního pojištění (proporcionálně šlo o pokles z 21,6 % na 12,2 % ze všech amerických veteránů).⁹⁶ Navzdory dojmu většinové společnosti nebyla většina veteránů automaticky pojištěna. VA pojištění v roce 2014 poskytovalo pouze přibližně 8,9 milionům veteránů, kteří se klasifikovali buď jako osoby s invaliditou způsobenou ve vojenské službě, nebo jako jedinci s extrémně nízkými příjmy. Ostatní veteráni si tak museli zdravotní pojištění zajišťovat sami.⁹⁷ Většina z nich byla pokryta v rámci programu Medicaid, který jim byl právě díky Obamacare zpřístupněn.⁹⁸

4.2 Skandál 2014

Výše popsané dílčí změny a snahy byly přerušeny propuknutím dalšího skandálu. Od začátku roku 2014 začala CNN v sérii článků informovat o řadě případů úmrtí amerických veteránů, které měly být zaviněny průtahy a prodlevami ze strany VA.⁹⁹ Stejně jako v roce 2007 proběhla silná medializace aféry a politický ohlas byl neméně významný – skandál ve výsledku znamenal reformu úřadu zaštiťujícího veteránskou péči, tedy *Veterans Health Administration*.

⁹⁴ Ibid.

⁹⁵ „Defense Health Agency“, *Official Website of the Military Health System and the Defense Health Agency*, <https://www.health.mil/dha> (staženo 4. 5. 2017).

⁹⁶ Tami Luhby, „Veterans saw dramatic gains in coverage after Obamacare“, *CNN*, 19. 4. 2017, <http://money.cnn.com/2017/04/19/news/economy/veteran-obamacare/> (staženo 4. 5. 2017).

⁹⁷ Dave A. Chokshi, Benjamin D. Sommers, „Universal health coverage for US veterans: a goal within reach“, *The Lancet*, 23. 11. 2014, <http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736%2814%2961254-X/fulltext#aff2> (staženo 15. 5. 2017).

⁹⁸ Luhby, „Veterans saw dramatic gains“.

⁹⁹ Scott Bronstein, Nelli Black, Drew Griffin, „Veterans dying because of health care delays“, *CNN*, 31. 1. 2014, <http://edition.cnn.com/2014/01/30/health/veterans-dying-health-care-delays/> (staženo 6. 5. 2017).

Na konci ledna 2014 vyšlo prvních několik článků CNN, které zpravovaly o prodleních v diagnózách a léčbě ve zdravotnických zařízeních spadajících pod VA, což mělo za následek smrt 19 veteránů. Celkově však obětí v průběhu několika předcházejících let mělo být až 82, nespočet dalších pacientů se dlouhodobě nacházel na čekacích listech, či jim dokonce byla kompletně zamítnuta péče.¹⁰⁰ Přestože již lednové články upoutaly pozornost veřejnosti a podobné zprávy se stále častěji objevovaly i v následujících měsících, celá aféra vyvrcholila až v květnu 2014.¹⁰¹

Jádrem aféry byly události z Phoenixu, kde podle zpráv CNN kvůli prodlevám v poskytování péče zaštitěné VA zemřelo 40 veteránů. Při léčbě existovaly dva druhy čekacích listin, jedny „oficiální“, jež byly vykazovány příslušným úřadům ve Washingtonu D.C., a další tajné, kde se mohla čekací lhůta na jednotlivá vyšetření či zákroky protáhnout na dobu více než jednoho roku. Tajné čekací listiny začaly fungovat ve snaze obejít systém VA, jenž jasně určoval lhůty, ve kterých musela být pacientům péče poskytnuta, převážně se jednalo o 24–30 dní.¹⁰² Vytvářením alternativních seznamů, kde se podle odhadů mělo v květnu 2014 nacházet 1 400 až 1 600 veteránů, se obcházela i evidence v elektronickém informačním systému. Reálně tak fungovaly tyto praktiky tak, že při zdravotních problémech, a to i akutních, musel pacient čekat často i několik měsíců na sjednání termínu vyšetření. O pacientovi tak nebyl v systému záznam do té doby, než na něj přišla řada na tajné čekací listině a byl konečně oficiálně objednan; poté vyšetření technicky proběhlo v řádné lhůtě.¹⁰³

Mimo událostí ve Phoenixu se podobné šokující problémy zjistily i v jiných VA zařízeních napříč Spojenými státy, zároveň se objevily případy ilegálních výdajů předepsaných léků či vědomé neléčení a ignorování případů legionelózy (neboli legionářské nemoci).¹⁰⁴

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Scott Bronstein, Drew Griffin, „A fatal wait: Veterans languish and die on a VA hospital's secret list“, *CNN*, 23. 4. 2014, <http://edition.cnn.com/2014/04/23/health/veterans-dying-health-care-delays/> (staženo 7. 5. 2017).

¹⁰² Bronstein, Griffin, „A fatal wait“.

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Katie Zezima, „Everything you need to know about the VA — and the scandals engulfing it“, *The Washington Post*, 21. 5. 2014, https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2014/05/21/a-guide-to-the-va-and-the-scandals-engulfing-it/?utm_term=.fe62d43220f0 (staženo 8. 5. 2017).

4.3 Významový přesah událostí

Konkrétní případy dvou skandálů v oblasti zdravotnické péče o veterány, včetně období mezi nimi, poskytují obrázek, na kterém lze spojit sledování jak role veřejného mínění a jejího vlivu na politické kroky federální vlády a přijímání legislativy, tak způsob fungování dílčí části amerického zdravotnického systému a vývoj obou oblastí v době krize. Přestože jsou popisované aféry z let 2007 a 2014 v mnoha aspektech velmi odlišné a týkají se jiných oblastí systému veteránské a vojenské zdravotnické péče, v obecné rovině nesou podobný význam a mohou sloužit coby měřítko toho, s jakou důsledností byly prováděny příslušné změny a nakolik byly efektivní.

Jakožto samostatné jednotky nesou tři vymezená období též svůj vlastní význam. V případě skandálu z armádního střediska Walter Reed bylo jeho podstatou a dlouhodobým dopadem nejen upozornění na konkrétní praktiky jednoho zdravotnického zařízení, ale hlavně přivedení pozornosti k řešení otázky péče o válečné veterány, uvedení celkové veteránské problematiky do povědomí veřejného mínění a odstartování příslušných politických kroků a reformních snah. Význam skandálu z roku 2014 může podle stejného měřítka ležet ve zviditelnění neefektivity jednotlivých kroků a pokusů o reformy z předcházejících let, i v poukázání na komplexnost a závažnost řešeného problému. Co se týče období mezi dvěma skandály a uvedených dílčích událostí, ty jasně ilustrují (ne)schopnost jednotlivých aktérů porozumět vytvořeným systémům a efektivně zareagovat na jeho nedostatky. Dále lze díky nastíněným událostem sledovat míru propojenosti, přístupnosti a otevřenosti systémů jak vládnoucím politikům, tak jeho uživatelům. Jednotlivé kroky politiků mohou potom fungovat jako reprezentativní vzorek celkového postoje vládnoucích elit k problematice i skutečnou důležitost tématu na jejich žebříčku priorit.

Přes prvotní šok médií, veřejnosti i politiků způsobený událostmi odhalenými deníkem *The Washington Post*, jenž si za svou práci ve věci WRAMC vysloužil dokonce Pulitzerovu cenu,¹⁰⁵ a přes zintenzivnění zájmu o otázku veteránů obecně, nevyvolalo toto dění takové změny, ke kterým mělo potenciál. Zdání, že odhalené události se pro vládnoucí politiky záhy ocitly na seznamu nejvyšších priorit, budoucí

¹⁰⁵ „The Washington Post, for the work of Dana Priest, Anne Hull and photographer Michel du Cille“, *The Pulitzer Prizes Website*, <http://www.pulitzer.org/winners/washington-post-2> (staženo 8. 5. 2017).

realita nereflektovala a angažovanost zmíněných aktérů se ukázala jako značně pomíjivá.

Postupné ochabnutí počáteční odhodlanosti ke změnám, nedostačující realizaci předsevzatých změn, nerozhodnost, nedůslednost a neefektivitu lze ilustrovat na implementaci akčních bodů vytyčených v analytických zprávách pověřených orgánů a institucí z roku 2007. Konkrétním příkladem může být výroční zpráva pracovní skupiny VA pro záležitost zdravotních problémů u veteránů z války v Zálivu (*Department of Veterans Affairs Gulf War Veterans' Illnesses Task Force*) z let 2012–2013. V této zprávě byla pro oblast veteránského zdravotnictví vyzdvihována nutnost vytvoření lepšího mechanismu sdílení a koordinace informací mezi DoD a VA. Tento krok byl doporučen právě již v dokumentech z roku 2007 (viz. kapitola 3.2), tedy o 6 let dříve. Od té doby se však cíle ve výročních zprávách bez reálné implementace pouze opakovaly.¹⁰⁶

Analýza chyb systému byla provedena vcelku efektivně, jak je ostatně ve třetí kapitole práce možné vidět, jejich nedostatečnou implementaci tedy lze připsat buď nevalnému zájmu politiků o zmíněné analýzy či celý problém, špatné komunikaci mezi odpovědnými osobami a institucemi, nebo nedůslednosti při zavádění změn a tvorbě legislativy.

Dopad afér na veřejné mínění je očividný z průzkumu provedeného krátce po propuknutí skandálu ve WRAMC v roce 2007 a jeho propojení s daty uvedenými v první kapitole. Z průzkumu vyplývá, že 81 % Američanů se na konci března 2007 domnívalo, že federální vláda věnuje příliš málo pozornosti potřebám válečných veteránů a zároveň bylo toho názoru, že by daná problematika měla být pro politiky jednou z nejvyšších priorit.¹⁰⁷ Nárůst nespokojenosti ze strany veřejnosti je v případě silně medializovaného skandálu přirozený, s pomocí průzkumu z roku 2012, kdy znepokojení veřejnosti touto problematikou kleslo o více než 20 %, je však snadné vysledovat jeho krátkodobost.

¹⁰⁶ „2012–13 Report of The Department of Veterans Affairs Gulf War Veterans' Illnesses Task Force to the Secretary of Veterans Affairs“, *Office of Public and Intergovernmental Affairs*, leden 2014, https://www.va.gov/opa/publications/2012_13_GWVI_TF_Annual_Report_Final.pdf (staženo 8. 5. 2017).

¹⁰⁷ Jeffrey M. Jones, „Eight in 10 Say Leaders Pay Too Little Attention to Veterans“, *Gallup Website*, 25. 4. 2007, http://www.gallup.com/poll/27310/Eight-Say-Leaders-Pay-Too-Little-Attention-Veterans.aspx?g_source=veterans&g_medium=search&g_campaign=tiles (staženo 11. 5. 2017).

Paradoxem současně je, že ačkoliv by měly být instituce a zařízení zajišťující péči veteránům po prvním skandálu pod drobnohledem, a to jak ze strany médií a veřejnosti, tak úřadů a institucí zaštitěných federální vládou, došlo o pouhých sedm let později k podobné situaci.

Aféru Walter Reed lze z jistého, ačkoli lehce do extrému vyhnaného hlediska, brát jako varovný signál pro budoucnost amerického systému fungování ozbrojených sil. Zanedbávání či neschopnost dostatečné péče o vysloužilé a raněné vojáky by mohlo za jistých okolností, obzvláště vezme-li se v potaz síla médií, následně očernit systém jako takový. Pocit, že se vláda nezvládá postarat o své vojáky, by mohlo vést ke snížení zájmu o vstup do armády a jiných ozbrojených složek USA.

Závěr

Přestože se skandálu z Walter Reed a médiím v jeho pokrytí podařilo upoutat pozornost veřejnosti i politiků na závažné problémy v systému poskytování zdravotnické péče veteránům, odhalené podmínky a problémy se nestaly impulsem k úspěšné reformě či alespoň výraznější dílčí nápravě systému péče pro veterány.

V některých oblastech se sice jisté změny provést podařilo, jejich úspěchy však nebyly valné. Prvním příkladem může být pokus o snížení drogově závislých veteránů a raněných vojáků. Tento problém se vyskytoval i ve zdravotnickém středisku Walter Reed, tudíž se stal předmětem analýz a debat, které po skandálu následovaly. Na jejich základě bylo přijato několik kroků k nápravě problému. Jednotlivá zdravotnická zařízení například začala intenzivněji hlídat a pokusila se snížit množství předepsaných léčiv návykového charakteru, zároveň byl zaveden program, který posuzoval a monitoroval sklony k závislosti u jednotlivých pacientů. Navzdory těmto snahám k vyřešení problému nedošlo, naopak se počet závislých v následujících letech začal navyšovat, jak ukazují statistiky uvedené ve čtvrté kapitole.

Dále lze konstatovat, že přijaté reformní změny a jejich neúspěch podtrhly diskutabilnost schopnosti spolupráce jednotlivých složek ozbrojených sil, ministerstev zaštiťujících péči o zraněné vojáky a veterány a dalších institucí, jež hrají roli v otázce vojenského nasazení Spojených států. Toto tvrzení lze dokázat na případu vytváření takzvaných *Warrior Transition Units*, které sice měly za úkol vylepšit organizaci pacientů v rámci jednotlivých zdravotnických zařízení, ve výsledku se však jednalo pouze o iniciativu armády USA, bez účasti ostatních ozbrojených složek. Zároveň byli do těchto jednotek „odkládáni“ vojáci fyzicky neschopni služby, které armáda přijala díky pochybným postupům při náboru vojáků.

Propuknutí skandálu v roce 2014 je důkazem nedůslednosti legislativních kroků v předcházejícím období a zároveň upozorňuje na to, že problémy celého systému jsou mnohem rozsáhlejší, než bylo odhadováno v minulosti. Fakt, že se v problematice, která byla již několik let pod dohledem médií a jednou z diskutovaných politických priorit, vynořily nové skandální jevy, obtíže a výzvy má svou výpovědní hodnotu. Jako u mnohých jiných politických témat vyvstává v problematice Walter Reed otázka, do jaké míry vyjádření politiků a jejich postoje odpovídaly reálnému zájmu a skutečné snaze

něco změnit a do jaké míry šlo při krocích v období po zveřejnění aféry o získání politických bodů.

Je prokazatelné, že ačkoliv má téma válečných veteránů tradičně u veřejného mínění značnou rezonanci, počáteční vysoký zájem veřejnosti o skandál z Walter Reed a jeho dopad s postupem času poklesl. Tento jev je přirozený; primárně je způsoben postupným „odezněním“ problému a snížením zájmu médií, svoji roli z obecnějšího úhlu pohledu však může hrát také komplikovanost tématu, navíc umocněná komplexností amerického zdravotnictví obecně. Systém celého amerického zdravotnictví, zdravotní péče a pojištění v USA je nezpochybnitelně velmi kontroverzní a stále diskutovaný. Z této premisy lze polemizovat, že kontroverznost a problematičnost poskytování zdravotní péče pro veterány v celkovém obrázku tolik nevyniká a jaksí se v něm „ztratí“.

Dalším faktorem, jenž přispívá k potvrzení hypotézy práce, je nevyvážený zájem o dílčí části problematiky veteránů. Důkazem může být srovnání akutní zdravotnické péče u raněných vojáků s následnou zotavovací a dlouhodobou péčí u veteránů, jejichž efektivita je diametrálně rozlišná.

Na základě výše provedené analýzy lze konstatovat, že skandál ve Walter Reed odstartoval řadu systémových a legislativních změn v systému zdravotnické péče o americké válečné veterány, které se však s postupem času projeví jako nedostatečné a neefektivní.

Summary

The scandal in Walter Reed had a great impact on the overall shape of the veterans' healthcare system, sparked a heated debate over the topic in the media and among the public and became a highly discussed domestic policy issue. Even though the revelation of critical conditions in the medical center in Washington, D.C and the problems of the veterans' healthcare system as a whole raised a reaction from the political elites, the steps taken by the Bush and Obama administrations between the years 2007 and 2014 were neither sufficient nor effective in eradicating these problems.

This thesis first describes and then analyzes each significant step that was taken and compares it to its future development and the findings discovered after the breakout of a second scandal in 2014. An integral part of this analysis is the examination of a relationship between the veteran community, public opinion and the Military of the United States, which has traditionally played an important role in relation to veterans' affairs in the U.S. The thesis also deals with specific problematic areas of the healthcare system and tries to find the reasons for the failure of the changes that were made in the period between the two scandals.

These legislative and systemic changes were targeted at partial components of the system, and were not seeking to achieve a complete overhaul or reform. Consequently, none of these changes had any significant success and most of them were implemented without the character and complexity of the veterans' healthcare system being taken into account.

Použitá literatura

Primární zdroje

„2012–13 Report of The Department of Veterans Affairs Gulf War Veterans’ Illnesses Task Force to the Secretary of Veterans Affairs“, *Office of Public and Intergovernmental Affairs*, leden 2014,

https://www.va.gov/opa/publications/2012_13_GWVI_TF_Annual_Report_Final.pdf (staženo 8. 5. 2017).

„2013/2014 Directory, Veterans and Military Service Organizations“, *U.S. Department of Veteran Affairs* (4. 12. 2013): 7–11, https://www.va.gov/vso/VSO-Directory_2013-2014.pdf (staženo 12. 5. 2017).

„A Hero’s Welcome: The American Public and Attitudes Toward Veterans“, *Roper Center for Public Opinion Research Website*, <https://ropercenter.cornell.edu/a-heros-welcome-the-american-public-and-attitudes-toward-veterans/> (staženo 10. 5. 2017).

„About the Military Health System“, *The Official Website of the Military Health System and the Defense Health Agency*, <https://health.mil/About-MHS> (staženo 2. 5. 2017).

„Alcoholism, Drug Dependence and Veterans“, *National Council on Alcoholism and Drug Dependency Website*, <https://www.ncadd.org/about-addiction/drugs/veterans-and-drugs> (staženo 7. 5. 2017).

„American Recovery and Reinventment Act of 2009“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, https://www.va.gov/recovery/Implementing_the_Recovery_Act.asp (staženo 5. 5. 2017).

„Benefits Delivery at Discharge“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, <http://benefits.va.gov/predischarge/claims-pre-discharge-benefits-delivery-at-discharge.asp> (staženo 21. 4. 2017).

Best Jr., Richard A., „Military Medical Care: Questions and Answers“, *Congressional Research Service Report for Congress*, 7. 3. 2007, 1, <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/documents/walter-reed/RL33537.pdf> (staženo 3. 5. 2017).

Boyce, Paul, „Army Names New Walter Reed Commanding General“, *The Official Home Page of the United States Army*, 2. 3. 2007, <https://www.army.mil/article/2089/> (staženo 20. 4. 2017).

Carroll, Joseph, „Economy, Terrorism Top Issues in 2004 Election Vote“, *Gallup Website*, 25. 9. 2003, <http://www.gallup.com/poll/9337/economy-terrorism-top-issues-2004-election-vote.aspx> (staženo 30. 4. 2017).

„Defense Health Agency“, *Official Website of the Military Health System and the Defense Health Agency*, <https://www.health.mil/dha> (staženo 4. 5. 2017).

„Executive Order 13426“, *U.S. Government Publishing Office (GPO)*, 12. 3. 2007, <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/WCPD-2007-03-12/pdf/WCPD-2007-03-12-Pg269.pdf>, (staženo 10. 4. 2017).

Fisher House Foundation Website, <https://www.fisherhouse.org/about/> (staženo 24. 4. 2017).

Jones, Jeffrey M., „Eight in 10 Say Leaders Pay Too Little Attention to Veterans“, *Gallup Website*, 25. 4. 2007, http://www.gallup.com/poll/27310/Eight-Say-Leaders-Pay-Too-Little-Attention-Veterans.aspx?g_source=veterans&g_medium=search (staženo 12. 5. 2017).

„Military and National Defense“, *Gallup Website*, <http://www.gallup.com/poll/1666/military-national-defense.aspx> (staženo 13. 5. 2017).

„Nicholson Leads Federal Task Force on Combat Benefits“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, 7. 3. 2007, <https://www.va.gov/opa/pressrel/pressrelease.cfm?id=1308> (staženo 20. 4. 2017).

„Noel Koch“, *Uniformed Service Justice and Advocacy Group Website*, <http://www.usjag.org/board-of-directors/noel-koch/> (staženo 6. 5. 2017).

„Rebuilding the Trust“, *Independent Review Group on Rehabilitative Care and Administrative Processes at Walter Reed Army Medical Center and National Naval Medical Center*, 11. 4. 2007, <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8p6zDOO5nW4J:https://health.mil/Reference-Center/Reports/2007/04/01/Rehabilitative-Care-and-Administrative->

Processes-at-Walter-Reed-and-National-Naval-Medical-Center+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz (staženo 27. 4. 2017).

Saad, Lydia, „Most in U.S. Want to Prioritize Improving Veterans' Health“, *Gallup Website*, 13. 6. 2014, http://www.gallup.com/poll/171596/prioritize-improving-veterans-health.aspx?g_source=veterans&g_medium=search&g_campaign=tiles (staženo 12. 5. 2017).

„SBA Patriot Express Loan Initiative“, *The official website of the Commonwealth of Massachusetts*, <http://www.mass.gov/veterans/employment-and-training/business-owners/patriot-express-loan.html> (staženo 28. 4. 2017).

„Serve, Support, Simplify“, *Report of the President's Commission on Care for America's Returning Wounded Warriors*, 30. 7. 2017, 7, <http://www.patrioutreach.org/docs/presidents-commission-report-july-2007.pdf> (staženo 20. 4. 2017).

„Task Force Report to the President: Returning Global War on Terror Heroes“, *U.S. Department of Veteran Affairs*, 19. 4. 2007, https://www.va.gov/op3/docs/gwottaskforce/gwot_tf_report_042407.pdf (staženo 22. 4. 2017).

„Task Force Report“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, 24. 4. 2007, https://www.va.gov/op3/docs/gwottaskforce/gwot_tf_report_042407.pdf (staženo 23. 4. 2017).

„The Washington Post, for the work of Dana Priest, Anne Hull and photographer Michel du Cille“, *The Pulitzer Prizes Website*, <http://www.pulitzer.org/winners/washington-post-2> (staženo 8. 5. 2017).

„Veterans Health Administration“, *U.S. Department of Veterans Affairs*, <https://www.va.gov/health/aboutVHA.asp> (staženo 2. 5. 2007).

„Warrior Care and Transition Program“, *U.S. Army Warrior Care and Transition Website*, <http://www.wct.army.mil/modules/soldier/s1-wctpProgram.html> (staženo 6. 5. 2017).

„Warrior Transition Units“, *U.S. Army Warrior Care and Transition Website*, <http://www.wtc.army.mil/modules/soldier/s1-wtu.html> (staženo 6. 5. 2017).

„Warrior Transition Units“, *U.S. Army Warrior Transition Website*, www.wtc.army.mil/modules/soldier/s1-wtu.html (staženo 10. 4. 2017).

Sekundární zdroje

Akademické články

Abramowitz, Michael a Steve Vogel, „Apologies, Anger at Walter Reed Hearing“, *The Washington Post*, 5. 3. 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/05/AR2007030500676.html>, (staženo 1. 4. 2017).

Benjamin, Mark, „Insult to injury“, *Salon*, 27. 1. 2005, http://www.salon.com/2005/01/27/walter_reed/ (staženo 12. 3. 2017).

Berinsky, Adam J., „Assuming the Costs of War: Events, Elites, and American Public Support for Military Conflict“, *Journal of Politics* 69, č. 4 (listopad 2007): 975–997, <http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=9a85b46d-4036-4ba5-9680-f40a49c5c1c3%40sessionmgr4007&vid=18&hid=4204> (staženo 12. 5. 2017).

Dao, James a Dan Frosch, „Feeling Warehoused in Army Trauma Care Units“, *The New York Times*, 24. 4. 2010, <http://www.nytimes.com/2010/04/25/health/25warrior.html> (staženo 14. 5. 2017).

„Dole, Shalala to investigate Walter Reed problems“, *CNN*, 6. 3. 2007, <http://edition.cnn.com/2007/POLITICS/03/06/walter.reed/index.html?iref=allsearch> (staženo 12. 4. 2017).

Hendren, John, „Walter Reed General Relieved of Command“, *ABC News*, 1. 3. 2007, <http://abcnews.go.com/Politics/story?id=2915829&page=1> (staženo 3. 4. 2017).

Chokshi, Dave A. a Benjamin D. Sommers, „Universal health coverage for US veterans: a goal within reach“, *The Lancet*, 23. 11. 2014, <http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736%2814%2961254-X/fulltext#aff2> (staženo 15. 5. 2017).

Luo, Michael, „Soldiers Testify to Lawmakers Over Poor Care at Walter Reed“, *The New York Times*, 6. 3. 2007,
<http://www.nytimes.com/2007/03/06/washington/06medical.html>, (staženo 1. 4. 2017).

„Medical Bankruptcy in the United States, 2007: Results of a National Study“, *The American Journal of Medicine* 122, č. 8 (srpen 2009): 741–746,
http://www.washingtonpost.com/wp-srv/politics/documents/american_journal_of_medicine_09.pdf (staženo 1. 5. 2017)
 prostřednictvím *The Washington Post*.

Priest, Dana a Anne Hull, „Soldiers Face Neglect, Frustration At Army's Top Medical Facility“, *The Washington Post*, 18. 2. 2017, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/02/17/AR2007021701172.html> (staženo 12. 3. 2017).

„Private health insurance costs soar“, U.S. Department of Health and Human Services prostřednictvím „Q&A: US healthcare reform“, *BBC*, 22. 3. 2010,
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/8160058.stm> (staženo 30. 4. 2017).

Sanger-Katz, Margot, „Grading Obamacare: Successes, Failures and ‘Incompletes’“, *The New York Times*, 5. 2. 2017, https://www.nytimes.com/2017/02/05/upshot/grading-obamacare-successes-failures-and-incompletes.html?_r=0 (staženo 2. 5. 2017).

Saxon, Andrew J., „Returning Veterans With Addictions“, *Psychiatric Times*, 11. 7. 2011, <http://www.psychiatristimes.com/military-mental-health/returning-veterans-addictions> (staženo 7. 5. 2017).

Urbina, Ian, „A Decline in Uninsured Is Reported for 2007“, *The New York Times*, 22. 7. 2008, <http://www.nytimes.com/2008/08/27/washington/27census.html> (staženo 30. 4. 2017).

„Walter Reed Was The Army's Wake-Up Call In 2007“, *NPR*, 31. 8. 2011,
<http://www.npr.org/2011/08/31/139641856/in-2007-walter-reed-was-the-armys-wakeup-call> (staženo 12. 3. 2017).

„Why is Obamacare so controversial?“, *BBC*, 4. 5. 2017,
<http://www.bbc.com/news/world-us-canada-24370967> (staženo 10. 5. 2017).

Winerip, Michael. „And This Was Called Care? The Walter Reed Story“. *The New York Times*, 30. 9. 2013, <http://www.nytimes.com/2013/09/30/booming/and-this-was-called-care-the-walter-reed-story.html?module=ArrowsNav&contentCollection=Booming&action=keypress®ion=FixedLeft&pgtype=article>, (staženo 12. 3. 2017).

„Witness slams 'nightmares' of Army medical system“, *CNN*, 5. 3. 2007, <http://edition.cnn.com/2007/POLITICS/03/05/congress.reed/>, (staženo 12. 3. 2017).

Zezenia, Katie, „Everything you need to know about the VA — and the scandals engulfing it“, *The Washington Post*, 21. 5. 2014, https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2014/05/21/a-guide-to-the-va-and-the-scandals-engulfing-it/?utm_term (staženo 14. 5. 2017).

Novinové články

Baker, Peter, „At Walter Reed, Bush Offers an Apology“, *The Washington Post*, 30. 3. 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/30/AR2007033000200.html> (staženo 3. 4. 2017).

Bronstein, Scott a Drew Griffin, „A fatal wait: Veterans languish and die on a VA hospital's secret list“, *CNN*, 23. 4. 2014, <http://edition.cnn.com/2014/04/23/health/veterans-dying-health-care-delays/> (staženo 7. 5. 2017).

Bronstein, Scott a Nelli Black, Drew Griffin, „Veterans dying because of health care delays“, *CNN*, 31. 1. 2014, <http://edition.cnn.com/2014/01/30/health/veterans-dying-health-care-delays/> (staženo 6. 5. 2017).

Camacho, P. R. a P. Sutton, „A sociological view of the Vietnam veterans' lobby.“, *Armed Forces Soc* 33, č. 3 (2007): 316-36 prostřednictvím Jahnke et al., „Priorities“.

Eichenberg, Richard C., „Public Opinion on Foreign Policy Issues“, *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (duben 2016), <http://politics.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-78> (staženo 12. 5. 2017).

Fronstin, Paul, „Sources of Health Insurance Coverage: A Look at Changes Between 2013 and 2014 from the March 2014 and 2015, Current Population Survey“, *Employee Benefit Research Institute Issue Brief* 419, (October 2015): 7,

https://www.ebri.org/pdf/briefspdf/EBRI_IB_419.Oct15.Sources.pdf (staženo 13. 5. 2017).

Jahnke, Sara A. et al., „Priorities of Legislatively Active Veteran Services Organizations: A Content Analysis and Review for Health Promotion Initiatives“, *Military Medicine* 179, č. 11 (listopad 2014): 1331–1338,

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=09ae1ecb-7a70-48c6-a012-7ad652b82038%40sessionmgr101&vid=1&hid=115> (staženo 12. 5. 2017).

Kotecha, Sima, „How does US healthcare work?“, *BBC*, 22. 3. 2010,

<http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/10067521/how-does-us-healthcare-work> (staženo 30. 4. 2017).

Luhby, Tami, „The truth about the uninsured rate in America“, *CNN*, 14. 3. 2017,

<http://money.cnn.com/2017/03/13/news/economy/uninsured-rate-obamacare/index.html?iid=EL> (staženo 1. 5. 2017).

Luhby, Tami, „Veterans saw dramatic gains in coverage after Obamacare“, *CNN*, 19. 4.

2017, <http://money.cnn.com/2017/04/19/news/economy/veteran-obamacare/> (staženo 4. 5. 2017).

Ricks, Thomas E., „Former Pentagon personnel official: The warrior units are holding tanks for misfits“, *Foreign Policy*, 16. 6. 2010,

<http://foreignpolicy.com/2010/06/16/former-pentagon-personnel-official-the-warrior-units-are-holding-tanks-for-misfits/> (staženo 6. 5. 2017).

Tavernise, Sabrina, „Walter Reed Hospital Holds Closing Ceremony“, *The New York Times*, 27. 7. 2011, <http://www.nytimes.com/2011/07/28/us/28reed.html> (staženo 10. 5.

2017).